

ORDULU ŞAİRLER ÖRNEKLEMİNDE ÖZEL İSİMLERİN KÜLTÜRLER ARASI ÖĞRENMEYE KATKISI

*Salim KÜÇÜK**

*Volkan ODABAŞ***

ÖZET

Ordu, geçmişten bugüne sanatın ve kültürün çeşitli dallarında eser veren insanların yaşadığı bir kent olmuştur. Ülkemiz sanatına her dönemde çok değerli şahsiyetler kazandıran Ordu, şairleri ve yazarları aracılığıyla da bölgede öne çıkan bir kent olmuştur. Şiir söyleme geleneğinin izlerini yaşatan halk şairleri yanında, çağdaş bir söylemin peşinde olan şairler de ülkemiz şiirine önemli katkılar sunmuşlardır. Etkileşime ve kültür aktarımına açık bir tür olan şiirde, şairin yaşamsal zenginliği, özel isimler vasıtasıyla yapmış olduğu birtakım metinler arası göndermeler, hatırlatmalar, somutlaştırmalar, kültürel değerleri algılayış ve yorumlayış biçimi, hayat felsefesi, şiire yansır ve dolaylı olarak kültürler arası öğrenmeyi de belirler ve şekillendirir. Bu bağlamda şairin, üzerinde yaşadığı coğrafyaya ve onu örnekleyen kültürel değerlere, karşıt kültürlerle ve yabancı kültürel değerlere karşı takınmış olduğu tutum da önemlidir.

Çalışmada çeşitli kıta, ülke, bölge, il, ilçe, köy, kasaba, belde, cadde, sokak, semt isimleri; önemli tarihler; ünlü simalar; Türk edebiyatına mal olmuş önemli isimler; önemli din büyükleri; şairin yakın çevresindeki önemli şahsiyetler; festival, şenlik isimleri; kurum ve kuruluş isimleri, millet ve boy isimleri; mitolojik isimler; gezegen ve galaksi isimleri gibi özel isimler Ordulu şairlerin şiirleri incelenerek tespit edilmiş ve incelenmiştir. Araştırmada ordulu şairleri örnekleyen toplam 38 şairin şiirlerinde özel isimlerin kullanılış amacı ve kullanıldığı bağlamdan hareketle Ordulu şairlerin sanat anlayışlarında yerelden evrensel kültürlere arası öğrenmenin önemli bir yeri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ordulu şairler, kültürler arası öğrenme, şiir, özel isimler.

* Yrd. Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Fen-edebiyat Fakültesi, Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü, El-mek: sakucuk@hotmail.com

** Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, volkanodabas52@hotmail.com

THE CONTRIBUTION OF PROPER NAMES TO INTERCULTURAL LEARNING IN THE SAMPLE OF POETS OF ORDU

ABSTRACT

The city of Ordu has traditionally been a place where people ,who has produced countless works of art and culture, live. Having presented many valuable figures to the art life of the country, Ordu has also always come in front with its poets and writers. Along with the minstrels who keeps poetry-telling alive, there are many other poets who made a lot of contributions to the poetry of our country in the means of contemporary expression. In poetry which is open to interaction and cultural transference, the richness of life of the poet, the references between some texts which has been done through proper names, reminders, concretizations, perception and interpretation of cultural values, and philosophy of life reflects on poetry and it indirectly conditions and shapes intercultural learning. In this context, it is important for the poet to adopt an approach to the geography and cultural values he lives in or the opposite cultures and foreign cultural values.

In this study, names of a variety of a continent, a country, a city, a township, a village, a country town, a borough, a street, and an avenue; important dates; famous people; important names for Turkish literature; important religious figures; important people around the poet; festival or feast names; institution and corporation names; nation or folk names; mythologic names; planet and galaxy names are all spotted and examined in the poems of the poets of Ordu. In this research of the poems of 38 poets of Ordu, the aim of using proper nouns and from the context of being used, it is concluded that inetcultural learning local to universal has an important place in the perception of arts of the poets of Ordu.

Key Words: Poets of Ordu, intercultural learning, poetry, proper names

Giriş

İmgenin yoğun olarak kullanıldığı “az sözle çok şey söyleme sanatı” olarak nitelendirebileceğimiz şiir, ulusal ve uluslararası bağlamda etkileşim ve iletişime açıktır ve kültürler arası öğrenmeyi de içerir (Günay 2003: 280). Şairin yaşadığı coğrafya ve sahip olduğu tarihî ve kültürel değerler, şiirine yansıttığı yöresel dil, yapmış olduğu birtakım metinler arası göndermeler, telmihler, gelenek ve göreneklere bağlı çeşitli değerleri algılayış ve yorumlayış biçimi vb. kültürler arası öğrenmeyi belirler ve şekillendirir. İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan dil, bir milletin kültür değerlerinden, gelenek ve göreneklerinden beslenir. Edebî eserler de kelimeleri kullanarak dil yoluyla, o ülkenin insanlarını, gerek kendilerine gerekse bütün bir insanlığa anlatır (Önal 2010: 12). Bu bağlamda edebiyat ve özelde şiir, yaratıldığı ülkenin ve dilin sınırlarını aşarak farklı kültürlerin tanınmasında ve tanıtılmasında önemli bir rol üstlenir.

Turkish Studies

Tarih, kültür ve edebiyat alanındaki zenginliğin bir gereği olarak yaşamsal zenginlik de kültürler arası öğrenmeye katkıda bulunur. Böylece şair, içinde yaşadığı coğrafyaya ve bu coğrafyayla sınırlanmış değerlere kapanmaz, kendi kültürü dışındaki diğer değer ve kültürlerle de açık olur ve empati yoluyla bunları içselleştirir. Şiirinde seçmiş olduğu kültürler arası objeleri, kendince önemli gördüğü kavramları betimleyerek okuyucusuyla buluşturur. Kültürler arası öğrenmeye hizmet edecek unsurları, isimleri, özel isimleri ve belirgin özellikleri şiirin içerisine somutlaştırma yoluyla dâhil eder. Okuyucu, şiire dâhil edilen bu unsurları beş duyunun yanında algılama, sezme, bilme ve uzak çağrışım yoluyla içselleştirir, zihninde anlamlandırır. Şair ile okuyucunun zihninden geçenler karşılıklı olarak bütünleştiğinde zevk alma ve duygusal haz, yani amaç gerçekleşmiş ve mesaj yerine ulaşmış olur.

Şiir, karşı karşıya olduğumuz her türlü sorunsalın, özde de trajik olanın diyalektik düşünce-yaşam birlikteliğiyle somutlaştırılmasıdır. Şair kendi yaşamını da aşan bir gerçeklikle bu diyalektiği kurmaya yönelir. Şiirin asıl varlık buluşu, yaratının özünde taşıdığı aşkınlıkta gizlidir. Nesnelere eşyaya, doğadan kente, soyuttan somuta, insandan topluma, içten dışa yönelen bakış, şairin şiirle kurduğu bağın da göstergesidir. Kâğıda aktarılan her sözcük, her dize bakışın çok katmanlı dokusunu imler (Odabaş, 2012: 92). Şiirin oluşturduğu bu yazınsal evren, iletişim odaklı bir süreçte insanın kendi varoluşunu tanımada son derece önemlidir. Edebiyatın zamanlar ve mekânlar ötesi algılama yaratma serüveninde şiir, geçmişten günümüze her türlü kültürel oluşuma katkı sunmuştur.

Kültürler arası öğrenmeyi ülke içi ve ülke dışı olmak üzere iki alt başlıkta toplayabiliriz. Bu aşamada evrensel değerleri de uluslar arası değerlerin içerisinde değerlendirmek gerekir. Ülke içi kültürler arası öğrenmeyi basit olarak şairin yaşadığı ülkenin, ait olduğu kültürün mirasına sahip çıkmak ve bu kültürel zenginliği bilmek, uluslararası öğrenmeyi ise yaşadığı ülkenin sınırları dışında olup bitenden haberdar olmak ve okuyucularını haberdar etmek şeklinde tanımlayabiliriz.

“Her ne kadar şiir, bir düşünce ve imgelem yoğunluğu olsa da, şiir düşünceyle değil sözcüklerle yazılır. O hâlde yoğunlaştırılmış bir anlatımda kullanılacak her sözcüğün önemli bir amacı ve işlevi vardır.” (Günay 2003: 172). Bunlardan şairin şiirlerinde kullanmış olduğu özel isimler kültürel arası öğrenmenin yalnızca küçük bir parçasıdır. “Tek bir kişiyi, belli bir canlı ya da cansız varlığı, bir düşünce ya da belli bir yeri anlatan adlar” şeklinde tanımlayabileceğimiz özel isimler “özel tasarımlara, özel çağrışımlara yol açabileceği gibi, kişiye özgü duygu değeri de taşıyabilir”. (Aksan 1995: 416, 419).

Bu makalede; Ordulu şairlerin şiirlerinde geçen özel isimler tarama yöntemiyle tespit edilerek belirli başlıklar altında sınıflandırılmış ve kültürler arası öğrenmeye yaptıkları katkı somut bir şekilde ortaya konulmuştur. Çalışma kapsamına Ordulu şairlerin bütünü dâhil edilmemekle birlikte; seçilen şairlerde Ordu’yu, Ordulu şairleri ve kültürler arası öğrenmeyi örnekleme gibi ölçütler dikkate alınmıştır. İnceleme kapsamına dâhil edilen şairlerin başlıcaları şunlardır: *Abdullah Eren, Abdulvahap Bilgin, Ali Ertürk, Avni İşbakan, Avni Kaysal, Aybastılı İzzet, Azer Yaran, Bahri Şeker, Cemil Yapar, Dursun Ali Akınet, Dursun Yılmaz, Ekrem Şama, Fatin Hazinedar, Gökhan Akçiçek, Gülay Abu, Hafize Hanaylı, Hasan Gençay, İlyas Tunç, İrfan Yıldız Beşlioğlu, İzzet Hazinedar, İzzet Pıçak, Kemal Akata, Mehmed Çavuşoğlu, Mürsel Sönmez, Neslihan Yaşar, Ozan Baba, Özcan Ünlü, Rüstem Gürler, Selçuk Küpçük, Suna Doğanay, Şevki Kaysal, Şinasi Tepe, Tahsin Saygılı, Turan Yaşar, Ünal Yıldırım, Vedat Güler, Volkan Odabaş, Yekta Aydın*.

Çalışmada, ilgili şairlerin şiirlerinde geçen özel isimlerin yer aldığı dize ve bölümler alıntılanarak şiir dili bağlamında şairlerin kültürler arası öğrenmeye yaptıkları katkı ortaya konulmuş, seçilen dize ve bölümlerde özel isimler koyu biçimde, şairin ve şiirin adı ise ilişikte parantez içerisinde verilmiştir.

Turkish Studies

Özel İsimler ve Kültürler Arası Öğrenme

a. Yer İsimlerinden Oluşmuş Göstergeler:

Yer adları denince kent, kasaba, köy gibi yerleşim yerleri hatta buralardaki cadde, sokak, meydan adları vb. akla gelmektedir (Aksan 1995: 425). Bunlara akarsu, dağ, ova, yayla, geçit, vadi, otlak gibi çeşitli coğrafi adları da eklemek mümkündür. Yer adlarından, o yerleşim yerinin geçmişi, dil tarihi, yerleşme tarihi, etnik yapısı gibi önemli bulgular elde edilir (Aksan 1995: 425). Yerleşim yapısına, konumuna, renk özelliklerine, bir başka yere göre durumuna, bitki örtüsüne, ürettiği ürünlere, barındırdığı hayvanlara, çevresindeki yapılara, akarsulara, o yerle ilgisi bulunan bir kimseye, dinsel değerlere, mesleklere vb. özelliklere göre verilen bu isimler aynı zamanda o yerleşim biriminin kültürel özelliklerini de yansıtır (Aksan 1995: 431-432).

Ordulu şairlerin coğrafyaya dayalı olarak şiirlerinde yer vermiş oldukları özel isimlerin bir kısmı yerel, bir kısmı Türkiye'nin çeşitli bölgeleri ve bir kısmı da ülke sınırları dışındaki yer isimlerinden oluşmakta olup bunlar şiirde ya ayrı ayrı ya da iç içe harmanlanmış olarak karşımıza çıkar. Yerel isimleri kullanmada özellikle Dursun Ali Akın, Ünal Yıldırım ve Avni İşbakan oldukça başarılıdır.

Yerel coğrafya ile ilgili olarak il, ilçe, köy, semt, sokak; ırmak, dere, tepe, dağ; tarihî ve turistik mekân vb. adlar ağırlıkta olup belli başlıları şunlardır: *Abadağ, Abulhayr, Adalar, Akpınar, Alageriş, Alçakbel, Alınca, Almalık Başları, Almeyadi, Anaç, Apsut, Arapuar, Arguvan, Arnakmeşe, Arşuluk, Avşar Çayı, Ayazlı, Aybastı, Aziziye, Bağdatlı, Bahçecik Mağarası, Baldıran Deresi, Bekirli, Belen, Bemere Damı, Beşikpazarı, Beyli, Beylik Düzü, Boğazcık, Bolaman, Bolatlı, Bozat, Bülbülderesi, Büyükağz, Cintaşı, Civil, Çamarası, Çambaşı, Çamburnu, Çavlan, Çaytepe, Çerli, Çeşme Yanı, Çiseli, Çobanyatağı, Dere Yolu, Deregözü, Doğan, Domuz Deresi, Döşeme Dibi, Düz Mahalle, Efirli, Ekiciler, Elekçi, Elmalık Mahallesi, Engiz Dağı, Ensariye Kırı, Ermişli, Fatsa, Fidangör, Gavur Tamı, Gedemen, Gelin Kayalar, Gospınar, Gököy, Gündoğdu, Gürgentepe, Gürtepe, Güzelyalı Mahallesi, Güzelyurt, Hacılar, Hallo Mahallesi, Hamidiye Düzü, Hasan Dede Mezarlığı, Haydar Kalesi, Hoynat, Höngüllük, İmeçli, İncirlik Altı, İstanbulboğazi, Kabadüz, Kabaktepe, Kahveci, Karaca, Karagöl, Karandelli, Karavaiz Tepesi, Kargan, Kazancı Yolu, Kazancılı, Kazandere, Kel Kaya, Keten Pınarı, Keyfalan Yaylası, Kınık Deresi, Kızılkaya, Kilisekiran, Kirsealtı, Kordon Tepe, Kotyora, Kovanlı, Kökbaşı, Köprübaşı, Kördere, Kurdoğlu, Kurşunçal Ormanı, Kurtuluş, Kurul Kayası, Kuşyuva, Kutluca, Kuyluca, Kuztepe, Küp Boğazi, Mahmudiye Yolu, Medreseönü, Melet, Mera, Mersin, Mertek, Mesudiye, Naldöken, Neneli, Okçulu, Okul Düzü, Ordu, Orta Mahalle, Orta Tepe, Ördük Deresi, Paşa Çeşme, Paşa Konağı, Pazar Suyu, Perşembe, Ramazan Köyü, Rus Deresi, Sakarat Beli, Saray, Sarıalan, Sarıkaya, Saylık, Sazcılar/Sazcılar Köyü, Seferoğlu Mahallesi, Seğmenli, Selimiye Mahallesi, Sıraca/Sıraca Tepesi, Sırakiraz, Sırakovancı, Soğuksu, Soğukpınar, Sultaniye, Sülmenler üstü, Şarkıye Mahallesi, Şenyurt, Tabya Başı, Tarlacık, Taybaşı Mahallesi, Tazvara, Tekke, Tepecik, Tepeköy, Topulkaya, Töngel Düzü/Töngel Tepesi/ Töngel Yanı, Turnasuyu, Uçuklar, Ünye, Vona, Yahudi Virajı, Yalıköy, Yapalak Yöresi, Yarlı, Yason Burnu, Yazlık, Yeniköy, Yeniöz, Yeşilköy, Yokuşdibi, Yumrutaş, Yurtyeri, Yusubo Kıranı. Türkiye'de 40 bin kadar köy adı bulunduğu hatırlanacak olursa Ordulu şairlerin köy adlarına oldukça sık yer vermeleri üzerinde yaşadıkları coğrafyayı sevmelerinin bir gereği olarak değerlendirilebilir (Aksan 1995: 429).*

Ordu dışında Türkiye'nin diğer bölgeleriyle ilgili olarak Ordulu şairlerin *Adalar, Boğaz, Canik, Ege, Güneydoğu, İç Anadolu, Karadeniz, Marmara* gibi bölge isimlerinin yanı sıra şiirlerinde şu özel isimlere yer verdikleri görülür: *Afyon, Ağrı, Anafarta, Anıtkabir, Anittepe, Ankara, Antalya, Antep, Aras Nehri, Ardahan, Atakule, Ayancık, Aydın, Bafra Ovası, Bektaş, Belen, Bodrum, Bolu Dağı, Büyük Ağrı, Ceylanpınarı, Çanakkale, Çorum, Denizli, Duman Kayası, Dumlu/Dumlupınar, Efes, Emirhan, Erciyes Dağı, Erzurum, Espiye, Ezine, Fırat Nehri, Giresun,*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/4, Fall, 2012

Göreme, Gümüşdere, Güngörmez, Harçbeli, Harran Ovası, Havza, Hopa, Iğdır Keyfalan, Iğdır Koyulhisar Beli, Iğdır, Isparta, İnönü, İstanbul, İzmir, Kaçkar Dağları, Kağızman, Kapadokya, Kaş, Kaynaşlı, Kayseri, Kelkit, Kılıçkaya Barajı, Kızılırmak, Konya, Köse Dağı, Küre, Kütahya, Maraş, Meriç, Murgul, Nemrut, Nevşehir, Niğde, Palandöken, Pamukkale, Pasinler, Sakarya, Samsun, Senirkent, Sinop, Sivas, Sivrialan, Solhan, Suşehri, Sümela, Şarkışla, Şebinkarahisar Kalesi, Şırnak, Şirvan, Tamzara, Trabzon, Ürgüp, Van, Zara, Zonguldak. Şiirlerinde buldukları coğrafyanın dışına çıkma konusunda özellikle Dursun Ali Akınat ile Ünal Yıldırım gibi şairler son derece başarılıdır.

Uluslararası coğrafi unsurlarla ilgili olarak ise *Anadolu, Asya, Avrupa, Kafkas, Orta Asya* gibi kıta ve yer bildiren sözcüklerin yanı sıra *Alpler, Çerkes, Elbrus dağı, Kazaska, Şımka, Everest, Ren, Tuna, Maveraiennehir, Meriç* gibi özel isimlere, *Almanya, Amerika, Amman, Cezayir, Çin, Hindistan, Kıbrıs, Pakistan, Vietnam, Yemen* gibi ülke adlarına ve *Atina, Bağdat, Beyrut (Lübnan), Buhara (Özbekistan), El-Halil (Filistin, Batı Şeria), Gazze (Filistin), Gümülcine, Halep, Hamburg, Hiroşima, Kabil (Afganistan), Kudüs, Lefkoşa, Limasol, Londra, Magosa, Musul, Paris, Ramallah (Ürdün), Semerkand (Özbekistan), Şam, Şiraz (İran), Tokyo, Viyana* gibi şehir adlarının Ordulu şairlere uluslar arası öğrenmenin kapılarını araladığı görülür.

Saçlarının teli bülbül tüneği,
Isparta gülünden beter yanağı,
Yokuşdibi, Çambaşı'dır konağı,
Karagöl'e varır yolu güzelin. (Mehmed Çavuşoğlu, Koşma)

Okulu, yolu çok görürler köye.
Güney-doğu muhtaç bir yudum suya.
 Bey'ler dört yılda bir gelirse OY'a
 Kürsüyü başına yıkmak gerektir. (Turan Yaşar, Gerektir)

Güneş bile kaybetti eski parlaklığını
 Sen gideli dünyadan ATAM ebediyete
 Göçürdü sanki FELEK **Himalaya dağı**nı
 Seni karşıladılar Fatih Tanrıkkurt Mete (Abdülvahap Bilgin, Atatürk'e)

Şafaktan bir güneş doğdu zaferle
 Padişahın yoktur artık önemi
Samsun'a çıkmakla Mustafa Kemal
 Osmanlı tarihi bitti dönemi. (Ünal Yıldırım, 23 Nisan)

Gücünü hayat verdi Türkiyemize
 Ülke millet olarak armağan hepimize
 Gönlümüzde yaşıyor buyurun ziyarete
Ankara Anıttepe'de **Anıtkabirimize** (Ünal Yıldırım, On Kasım)

Ondokuz Mayıs'a yapılır yorum
Havza'da şerefe erdi bu durum
 Tarihe ışıktır **Sivas, Erzurum**
Havza Atatürk'ün yolu efendim. (Ünal Yıldırım, 25 Mayıs Havza)

Bildik ezgiler, bildircinlar, serçeler
 Nöbet tutan periskop gözleri gecenin

Turkish Studies

Avrupa'dan Asya'ya
Alpler'den **Everest**'e
 Aynı sularında yüzdüğümüz ırmaklar
 Suskunun acısını bırakacak duvar ilanlarına. (Suna Doğanay, Dilsiz Kuşlar)

Oymağımız Bozkurttur **Orta Asya**'dan geldik
Avrupa'ya akıp da orda at koştururken
 Nice kralların biz bağırılarını deldik
 Allah deyip askeri cenk ile koştururken (Abdülvahap Bilgin, Yaman Türk)

İnsanda düşünce **Fizan**'dan aşar
 Hesabı bir tutar iki üç şaşar
 Zamanla yarışır ümitle yaşar
 Bu dünyada hayat hep şans çektirir (Ünal Yıldırım, Dünya Çilesi)

Gürgentepe Gölköy sisten kör geçtik
 İkinci muhabbet **Harçbeli** seçtik
 Taşkepece oluktan soğuk su içtik
 Kayıyı sen git **Suşehri**'nde gör.

...
Mahmudiye yolu benziyor büze
 Çakır keyif indik ırmakta düze
 Bu da ne ışırken çattık öküze
 Nohutu sen git de Suşehri'nde gör.

Yollarda kimi yer kesme taşıdı
 Öncede gelmişdik mevsim kışıldı
Mesudiye'ye tam girdik ışıldı
 Patlıcanı git de Suşehrinde gör.

Baldıran Deresi akıyor sessiz
 Ormanı çayırı tabiat eşsiz
 Aaa tavşanlar bizden habersiz
 Elmayı sen git de Suşehri'nde gör.

Yaylalar elbette cennetten alan
 İnsana sıhhattir geriye kalan
 Tabela göründü **İğdır Keyfalan**
 Kır çiçeği git de Suşehri'nde gör.

...
 Arabada saat durmuştu kurduk
İğdır Koyulhisar Beli'nde durduk
 Sınırı geçmeyen bulutu bulduk
 Acuru sen git de Suşehri'nde gör.

Kuru iklimde nem vurmaz kibrite
 Yolumuz benziyor sanki simite

Turkish Studies

Koyulhisar yamaç indik **Kelkit**'e
Keşkek Hasan'ı git Suşehri'nde gör.

...

On yedi Temmuzdu şenliği vardı
Kimi yerleri de kürtükten karı
Köse Dağ'ı suyu dere akardı
Kösem Sultan'ı gel Suşehri'nde gör.

Kızıl Dağ'a gittik doğa şirindi
Doruk yamaçları orman serindi
Tatlı sulu ırmak göller derindi
Tereyağı gel de Suşehri'nde gör.

...

Halkımıza maksat çalışmak ilke
Gurur **Kılıçkaya Barajı** Türk'e
Böylesi eserler yapar bu ülke
Alabalığı gel Suşehri'nde gör.

Şebinkarahisar kalesi dilde
Dedik ki görelim kalmasın elde
Ustalar meşhurdur bu mazi ilde
Kızıl dağı gel de Suşehri'nde gör.

Gecesi gündüzü düşmedik dara
Tabiat sevdadır benziyor bara
Sivas'a giderken güzeldi **Zara**
Yayınbalığı gel Suşehri'nde gör. (Ünal Yıldırım, Su Şehri)

Doğanın hikmeti bilinmez gizli
Toprağın gizemi suyu var izli
Ülkede özelsin canım **Denizli**
Pamukkale bir mucize doğrusu. (Ünal Yıldırım, Pamukkale)

Sivas, Konya, Niğde, Kayseri, Ulubey
Ömrümüz geçiyor hey gidi günler hey
Eşiyle nice **İç Anadolu**'lu bey
Ordu'ya gelir de **Dereyolu** olsa (Ünal Yıldırım, Hizmeti Yapan Olsa)

Tepeler arası yollar yöreme
Topraktan piramit yağmur küreme
Sevdamız **Nevşehir, Ürgüp, Göreme**
Kapadokya turizm köşe başımız. (Ünal Yıldırım, Şapkalı Bacalar)

Uzaktan görünen bulut mu kar mı
Kalkıp gitsem yollar geniş mi dar mı
Sorsam söyler mi başka güzel var mı
Kayseri Erciyes gurur dağımız. (Ünal Yıldırım, Erciyes Dağımız)

Turkish Studies

Olur mu? Tarihi ölçüp biçmeden
Su sebil çeşmeden, bir su içmeden
Pazar Suyu'na, el sürüp geçmeden
Bozat'da, balığa gidesim gelir

Dağlara turizme, haydi **Bektaş**'a
Mangalda pırzola, ekmeğe aşı
Paşakonağı'na **Sarıalan**'a
Bozat'da, yaylaya gidesim gelir.

Kaynaşlı'ya geldim, yokuşa sardım
Bakacak da kaldım beklerim yardım
Trafiktir yoğun hem önüm hem ardım
Yapma **Bolu Dağı** yapma gideyim. (Ünal Yıldırım, Bolu Dağı)

Başı karlı **Canik** sıra dağları
Kızılırmak akar yoktur çağları
Bafra ovasının küre bağları
Karpuz diyarım hey Karadeniz im

...
Isınmaksa şayet milletin derdi
Yakıtta **Zonguldak** sektörün merdi
Karaelmas yaksın ülkenin ferdi
Kömür diyarım hey Karadenizim (Ünal Yıldırım, Heyy Karadenizim)

Başında bulutla sırdaş gibisin
Yıldızla buluşup yoldaş gibisin
Kaçkar'la **Nemrut**'la kardeş gibisin
Büyük Ağrı Dağımız gözdağımız. (Ünal Yıldırım, Ağrı Dağımız)

...
sen yenisin galiba, ürkekliğin yabansı ve yabancı
cümle kurmakta gecikiyorsun, harflerin serçe
sen yenisin galiba; âşığa **bağdat**'ı soruyorsun (Sezai Sarioğlu, Âşığa Bağdat Sorulur)

Âhirin handan için dolu kan
Bir yanardağ gibi çıkmakta duhân
Lâl olmuş bülbülün etmiyor efgân
Hâre düşmüş gülüstânın **Aybastı** (Aybastılı İzzet, Aybastı)

Nasıl bırakabilirim **Topulkaya**'yı, **Kökbaşı**'nı?..
Nasıl dayanırım toprağımın acısına?..
Görmeden duramam,
Doğduğum yerlerin soğuk pınarını, kara taşını... (Turan Yaşar, Sılaya Dönüş)

Aybastı, Korgan, Fatsa, Ünye'yi,
Ulubey, Gölköy, Gürtepe'yi

Turkish Studies

Keyfalan yaylası Mesudiye'yi
Şöyle bir dolaşıp gelsem diyorum.

Yatıp yuvarlansam çayırda kırdı
Menekşeler toplasam düzde bayırda
Perşembe'de, **Ulubey**'de, **Abulhayr**'da
Dostlarımı arayıp bulsam diyorum.

...

Gurbete çıkalı oldu bayağı,
Yıllardır çekmiştim eli ayağı,
Tabiye başından, yokuş aşağı.
Fidangöre doğru, koşsam diyorum..

Düz mahalle, **Elmalık** ve **Şarkiyeye**'yi,
Güzelyalı, **Taybaşı**, **Selimiye**'yi
Sokak, sokak gezsem her mahalleyi,
Maziden ne kalmış, baksam diyorum

Özledim yazını ve de kışını
Öpsem toprağını hem de taşını
Bülbül deresi Köprübaşını
Acap ne durumda görsem diyorum.

...

Nasipse gidip de Temmuz ayında
Her akşam tur atsam sahil boyunda,
Civilde, **Melette**, **Turnasuyunda**
Saçma atıp kefalı, tutsam diyorum. (Ozan Baba, Hasretlik)

Koyunlar ses verir, kuzu ağlaşır,
Tatlı, tatlı sular akar, çağlaşır,
Hasretle Ertürk'ün bağı dağlaşır,
Sakarât belleri yaylamız bizim. (Ali Ertürk, İlkbahar)

Hiroşima ile öğün
Nasıl insan hor gördüğün
Sahibi var yerin göğün
Ol zülcelâl **Amerika**

Kan kokusu yasemende
Sıra kimde kim emende
Bulunmaz **Hint**'te **Yemen**'de
No kimyasal Amerika (Dursun Ali Akinet, Samerika)

Almanya dediler, geldik koşarak
Nikahlı mıyız bırak boşanak,
Kim istemez vatanında, rahat yaşamak,
Yolu yarım eyledim, nasıl döneyim.

Viyana kapılarını zorlayan bizdik,
Tek vücut olmuştuk ayakta dimdik,
Acınacak hâlimiz var ortada şimdik.
Bilmem gidiyoruz, nereye doğru.. (Ozan Baba, Nasıl Döneyim)

Çorum, Sivas, Şırnak niçin karışsın,
Kardeş, kardeş yaşamaya herkes alışsın.
Ozan Baba derki herkes barışsın,
Sormam ki o zaman, nereye doğru.. (Ozan Baba, Nereye Doğru)

En iyisi bizim yerli malımız
Pakistan'dan **Çin**'den gelir halımız
İthale dönüştü tutar dalımız
Bu zaaf reva mı, Allah aşkına? (Ünal Yıldırım, Bu Zaaf Reva Mı?)

Arnakmeşe'ye çıkamam
Elin titrer kav çakamam
İçme diyom ayıkamam
Yana yatan mı Bekiro

Engiz Dağı'na kar düşer
Lazut saçak sarkar düşer
Geceleyin efkar düşer
Sen unutan mı Bekiro (Dursun Ali Akınet, Şımbıl Esmeye)

Keten pınarına varsam
Kınalı kuzuyu görsem
Gülü gonca iken versem
Alır mı beyin gelini (Dursun Ali Akınet, Beyin Gelini)

Apsut'un üstünde bulutlar döner
Kurşun yağmuruyunan alana iner
Eşküyalar ata avkuru biner
Teslim ol Alanlı kurtulamazsın
...
Candarmalar elli gelir yüz gelir
Gedemen'de uzun bayır düz gelir
Dur Alanlı Hekimoğlu vız gelir
Teslim ol Alanlı kurtulamazsın (Dursun Ali Akınet, Alanlı Osman)

Kilisekiran'dan beri
Yürür kibari kibari
Zeynep'ini görse bari
Sorar Yusuf'um Yusuf'um (Dursun Ali Akınet, Kara Yılan)

Kızılkaya yâre benim
Varıp gittiğimi söyle
Ceketimi omuzuma
Vurup gittiğimi söyle (Dursun Ali Akınet, Kızılkaya)

Turkish Studies

Murgul'a bir melek inmiş gör hele
Var kanadının altına gir hele
Unutma gel karanfiller ver hele
Bayramdan bayrama olsun Armağan (Dursun Ali Akınet, Armağan)

Gidiyorum izine
Çanakkale Ezine
İnzibatlar çevirdi
Neyleyim bir düzine

Meriç'ten akan suyum
Alpler'den aşan soyum
Çırpınan denizlerin
Uslanmaz yunusuyum (Dursun Ali Akınet, Bizim Asker)

Beyaz atlı gelin gider
Tazvara'dan Tazvara'dan
Canan huri can kalender
Tazvara'dan Tazvara'dan (Dursun Ali Akınet, Tazvara'dan)

İki turnam bir uçar
Almeyadi'nden geçer
Ensariye kırında
Rengarenk güller açar

Halep yansın **Şam** yansın
Yansın Paşam da yansın
Gün yüzünü görmedim
Varsın akşam da yansın (Dursun Ali Akınet, Yemen Hattı)

Kurbanın bayram yeri
Hamidiye düzüne
Güzelden vazgeçemem
Söylüyorum yüzüne. (Ünal Yıldırım, Sıra Sıra Testiler)

Çamburnu'nda yanar deniz feneri
İlçe şehir yapar yaprak döneri
Herkesi beklerim bu bir öneri
Vona'da balığa gidesim gelir (Ünal Yıldırım, Vona Sevdası)

Vardım **Çamarası, Selimiye**'ye,
Kurşunçal Ormanı'na sor beni,

Gittim **Yarlı, Hacıları** görmeye,
Şifalı balından sor beni.

Gördüm derelerde çağlayanlar,
Çiseli, Sarıkaya, Çavlan'a sor beni.

Turkish Studies

Kordon Tepe'de dalgalanır bayrağım,
Ay yıldızından sor beni.

Sakarat'tır en yüksek dağım,
Sönmeyen ateşinden sor beni (Avni İşbakan, Sor Beni)

Emirhan'da yağma kar var
Yol iki başlı canavar
Beni **Şirvana** kim kovar
Canım gider ben gidemem (Dursun Ali Akınet, Şirvan)

Kazan Dere suyun uyur nazınan
Bir başkasın baharınan yazınan
Seni tarif edemem ki azınan
Yollarımı kesme benim selinen
Kavlimiz var köyde bir güzelinen (Dursun Ali Akınet, Kazan Dere)

Caniklerin üzerinden dönüver
Bizim ilin yaylasına iniver
Gospınar'ın suyu yunan kanı ver
Eylen turnam eylen göreyim eylen (Dursun Ali Akınet, Sen Eylen)

Kuztepe'ye kar düşer
Al yazmanı sar düşer
Onca güzel içinden
Bana zalim yar düşer (Dursun Ali Akınet, Kuztepe)

Kördere'den uyanı
Bizim soğuk su yanı
Onbeşimden bu yanı
Sana vurgunum sana (Dursun Ali Akınet, Kördere)

Kurşunçalı'nda **Belen**'de
Döner kağı izi döner
Çukur harmana gelende
İner çimenlere iner (Dursun Ali Akınet, Kurşunçalı)

Ardahan'a gelin gider
Erzurum'dan Erzurum'dan
Yavru ceylan gelir gider
Erzurum'dan Erzurum'dan

Palandöken'de gül açar
Hazan vakti kalır naçar
Pasinler'e kervan geçer
Erzurum'dan Erzurum'dan

Turkish Studies

Dumlu'da kar sütun sütun
Güngörmez yolunu tutun
Sarı Gelin Nene Hatun
Erzurum'dan Erzurum'dan (Dursun Ali Akınet, Erzurum'dan)

Dönüp baksam **Kağızman**'dan
Ağrı görünmez dumandan
Çekinme söyle kumandan
Beyin oğlu hangisidir (Dursun Ali Akınet, Beyin Oğlu)

Ümidini kesme yine
Üzölmek senin neyine
Senirkent'in güneyine
Daha var turnam daha var (Dursun Ali Akınet, Ramak Kala)

Hele yaylaların karı erisin
Çimenini lale sümböl büürsün
Koç yiğidin hangi yöne yürüsün
İçin için yanyyorsun **Kandehar** (Dursun Ali Akınet, Kandehar)

Kilisekıran'dan indim
Beylikdüzü'ne düzüne
Bükten yeşil başlı ördek
Geçer düzine düzine

Ayazlı'nın uzun yazı
Elekçi çekilmez nazı
Kurdoğlu'nda döner tazı
Tavşan izine izine

Suyu kıt **Arapuar**'ın
Kuyusu var köyde karın
Alageriş Sazcılar'ın
Bakar yüzüne yüzüne (Dursun Ali Akınet, Kilisekıran)

Sahilden yukarı doğru yamaçlarını,
Mera, Saylık, Armut Yataklarını,
Karaca, Abadağ, Almalık Başlarını,
Höngüllük, Çeşme Yanlarını seviyorum.

Hoynat'ta yüzerek adaya geçmeyi,
Midyelerin en irilerini seçmeyi,
Balığın kocamanını tuttum demeyi,
Gece koşarak eve gelmeyi seviyorum.

...

Hallo Mahallesine gitsem de baksam,
Helhe olsa da sabah veya akşam,
İçinden geçer ah şuralarda uçsam,
Gökyüzünün maviliklerini seviyorum.

Turkish Studies

**Hasan Dede Mezarlığı, Sıraca Tepesini,
Mersin, Hoynat, Ördek Deresini,
Deregözü, Sırakiraz, Yapalak yöresini,
Köyümün her köşe, bucağını seviyorum.**

**Gavurtamı, Okuldüzü, Yusubo kıranını,
Cintaşı, Küp boğazı, Soğuk su, Kirse altını,
Çocukluğumun geçtiği eski okul yanını,
Tarihi ve turistik yerleri seviyorum.**

...

Avni âşıktır **Ramazan köyüne,**
Hepsini serdi gözlerinin önüne,
Nerde olursan ol dönersin özüne,
Köyüne dönmeyenleri de seviyorum. (Avni İşbakan, Seviyorum)

Mersin, Kurtuluş arasından yukarı uzar,
Yumrutaş, Töngeldüzü, Yeni köy etrafını sarar,
Kışın tepelerine kar yağar, aşağısı bahar,
Sen **Ramazan köyünü** gördün mü hiç?

Mera, Hoynat altta, **Alçakbel** ortada,
Seferoğlu Mahallesi en üst katta,
Orta Mahalle, Sıraca kaldı arada,
Sen **Ramazan köyüne** geldin mi hiç?

Hasan Dede heybetiyle bir gurur,
Yeşilliği ile insanlara veriyor huzur,
Bak deniz karşında masmavi durur,
Sen **Ramazan köyünde** gezdin mi hiç? (Avni İşbakan, Ramazan Köyü)

Haydar kalesi, Yeni köy görülüyor,
Dere, tepe, dantel gibi örülüyor,
Hayata sanki yeniden dönülüyor,
Bakarsan dört yana **Mertek**'ten. (Avni İşbakan, Mertek)

Yeşil ile mavinin buluştuğu,
İçindeki aşkın, sevginin tutuştuğu,
Kumsalında insanların koşuştuğu,
Alınca, Anaç, Aziziye'ye âşığıım.

Elması, armudu, hurması yenir,
Çifte minaresi göğe yükselir,
Bahçecik Mağarası ile dünyaya seslenir,
Bekirli, Beyli, Boğazcık, Bolatlı'ya âşığıım.

Çağlayanı var, yükseklerden akar,
Yason'unda deniz feneri çıkar,

Turkish Studies

Konakları var denize bakar,
Çamarası, Çaytepe, Çerli'ye âşığıım.

Yahudi virajından taşıtlar gider,
Plajında turistler denize girer,
Tepelerden vadiye doğru iner,
Doğan, Efirli, Ekicilere âşığıım.

Eski ismine **Sultaniye** derler,
Çoktur gezilip görülecek yerler,
Kadın erkek Kâbe'ye giderler,
Gündoğdu, Güzelyurt, Hacılar'a âşığıım.

Dağlıktır arazisi, hiç düzü yoktur,
Meyvesi, sebzesi bir hayli çoktur,
Çalışır insanları, karınları toktur,
İmeçli, İstanbulboğazi, Kazancılı'ya âşığıım.

Nedendir bilinmez, **Büyükağz** derler,
Beyaz kumunu, denizini çok severler,
Üstünü değil, dağın altını bile delerler,
Kovanlı, Kurtuluş, Kutluca'ya âşığıım.

Muhtarı vardır belki yarım asırlık,
Barınağında bulunur her gün taze balık,
Gözetilir daima kardeşlik, akrabalık,
Kuyluca, Mersin, Neneli'ye âşığıım.

Kadını, erkeği, çocuğu denize giderler,
İki tepe arasına **Rus Deresi** derler,
Mertek, Saylık, Hoynat görülecek yerler,
Okçulu, Ortatepe, Ramazan'a âşığıım.

Çoktur âmiri, memuru, işçisi, ustası,
Gayet boldur ağcı, fidanı, tahtası,
Meşhurdur kabağı, fasulyesi, salatası,
Saray, Selimiye, Sırakovancı'ya âşığıım.

Kurulmuş **Karavaiz Tepesinin** başına,
Değer verirler deresine, taşına,
Doyulmaz **Tekke**'nin yemeğine aşına,
Soğukpınar, Şenyurt, Tarlacık'a âşığıım.

Beyli'den ayrıldı şirin bir köy oldu,
Sakarot Tepesi'nin başına kuruldu,
Paşanın Yaylası şimdi bina doldu,
Tepecik, Tepeköy, Töngeldüzü'ne âşığıım.

Turkish Studies

Arıcılık yaparlar çok güzeldir balı,
Tepelerinde görülür **Fatsa** ile **Yalı**,
Oniki yıl oldu **Ramazan**'dan ayrılalı,
Yarlı, Yazlık, Yeniköy'e âşığım.

En küçük köyüdür ilçemizin,
Sayısı azdır bu köyü bilenimizin,
Çalışkanlıkta başındadır köylerimizin,
Yeniöz, Yeşilköy, Yumrutaş'a âşığım.

Sekiz mahallesi ile belde oldu,
Bolaman'dan tünel ile yol vuruldu,
Bindokuzyüz kırkbeşte ilçe kuruldu,
Medreseönü, Kırılı, Perşembe'ye âşığım.

Avni **Ramazan Köyü**'nden sesleniyor,
Halkı fındık, kivi, çilek, balık ile besleniyor,
Efes, Bodrum, Antalya, Kaş ile eşleniyor,
Kırküç köy, iki beldesiyle Perşembe'ye âşığım. (Avni İşbakan, Perşembe'ye Âşığım)

Palandöken ile tutuşup yanan
Yerin göğün gazabına dayanan
Yaşayan efsane sanki uyanan
Aras'ın kolunda yatar Ramazan

Duman Kayası'ndan şahin uçmuyor
Solhan'ı tutmuşlar kervan geçmiyor
Nemrud'un yüzünde güller açmıyor
Dikenli dalları tutar Ramazan (Dursun Ali Akınet, Tatar Ramazan)

Atın beni gömün **Ren**'e
Kim ne der Ren'e girene
Merhem var mı gangirene
Hekimlere sor annem sor (Dursun Ali Akınet, Ren Bulanık)

Kervanım geçer, **Tuna**'dan Sarı Manolım
Kılavuzum **Atina**'dan sarıl men ölüm
Sarı Manolım Sarı Manolım
Sarı Manolım **Eleni Sarı Manolım**

...
Meriç'ten **Gümülcine**'ye varılır sanma
Yaban gülü koyanın derilir sanma
Sarı Manolım Sarı Manolım
Sarı Manolım Eleni Sarı Manolım

Kandilli'den esen yele yelken açarım
Bakma ceylanvari bakma alır kaçarım
Sarı Manolım Sarı Manolım
Sarı Manolım Eleni Sarı Manolım (Dursun Ali Akınet, Sarı Manoli)

Turkish Studies

Gönül gönül gönül oldu gönüller.
Hem sazıyla, hem sözüyle ad oldu.
Şarkışla'nın **Sivrialan** köyünde,
Âşık oldu, Veysel oldu, yad oldu. (Kemal Akata, Yüce Tanırım)

Kar kaplamış kar dağları
Yol vermez **Kaçkar dağları**
Şarapnel yağar üstüne
Kavurur yakar dağları

Palandöken'de **Belen**'de
Ağlayan da bir gülen de
Pasinler'e yaz gelende
Mor sümbül kokar dağları

Aras döne döne gider
İçi yana yana gider
Feryadım bir yana gider
Ardına takar dağları

Gümüştöre Van içinde
Yol döner **Şirvan** içinde
Oğul kan revan içinde
Omuzda çıkar dağları

Kervan yürür apar topar
Zalim çığ yolları kapar
Nemrut'ta kıyamet kopar
Devirir yıkar dağları (Dursun Ali Akınat, Yol Yorgunu)

Turnam **Harran Ovası**'ndan gideli
Nasıl da yanıyor güney illeri
Fırat kan ağlıyor perişan deli
Nasıl da yanıyor güney illeri

Bir yolun **Musul**'a bir yolun **Şam**'a
Acımazlar turnam kalma akşama
Sam yeli tutuştu bak ihtişama
Nasıl da yanıyor güney illeri

Ceylanpınarı'na hüznün çökünce
Akdikenler acı yemiş dökünce
Hasrete uzanan yol gözükünce
Nasıl da yanıyor güney illeri (Dursun Ali Akınat, Güneyde Hüzün)

Ey koca şehri çocukluğumun,
Tokyo'su, **Londra**'sı, **Paris**'i...

Turkish Studies

Sana yine bakmak varmış,
Tam otuzbeş yıl sonra buradan,

Dünyayı gören bu yorgun gözlemlerimle...
Kime ne diyeyim şimdi senin için;
En iyisi bırak beni çocukluğuma gideyim,
Elimde tahta bavulumla,
Yeniden sana buradan bakmak için... (Cemil Yapar, Çocukluğumun Şehri)

ne amipli dizanteri, ne epilepsi nöbeti... tıpkı **Vietnam** sendromu!
Kurduğum düş kemiriyor beynimi. Kapıya şifreli kilit, pencereye
Demir perde... herkes benim düşmanım, ben herkesin katili. Karanlık
... (İlyas Tunç, sendrom)

Görmeye gelirler **Hindistan Çin**'den
Modası esinti **Paris** içinden
Kim ilgi duymaz ki **Boğaziçi**'nden
Şu İstanbul devlet benzeri bir şey.

...
Türk'ün **Anadolu** sevda aşısı
Eminönü Haliç Mısır Çarşısı
Avrupa'yla **Asya** bir bir karşısı
Şu İstanbul devlet benzeri bir şey. (Ünal Yıldırım, İstanbul 2004)

Var mı daha güzel tatlı bir dilden
Fiziği değişir ne gelir elden
İnsanın kısmeti **Hind**'den **Yemen**'den
Dünya iki günlük üçüncü gün yok. (Ünal Yıldırım, Dünya İki Günlük)

Kurul Kayası'dır mülkiyet adı
Altı yüz rakımın farklıdır tadı
Tabiat denince bırak inadı
Kurul bir tarihtir hem de manzara

Zirvede mağara kurcalar aklı
Kimi der içinde şehir var saklı
Melet'e inermiş hangisi haklı
Kurul bir tarihtir hem de manzara. (Ünal Yıldırım, Kurul Kayası)

Kazaska'da örneğin,
Şimâl rüzgârlarına yüzünü dönüp,
Bir ağıt tutturmak istersin.

...
Şimka'da örneğin

...
Senin esrik ruhundaki **Çerkes** türküsü:
"Adiyuh Yi Gibze"

...

Turkish Studies

Sende kalsın şakağımdaki **Kafkas** ağrısı.

“Çerkes kızı, çerkes kızı
Sen allar giy ben kırmızı”

...

Elbrus'ta örneğin

Yüz çevirdim ayrılıktan... (Özcan Ünlü, Çerkesvored)

Beyrut'ta, **gazze**'de, **kabil**'de ya da **bağdat**'ta

Örneğin, tedirgin bir düş olan ibrahimî sofralarda
Kurtuluş ilmine yakışan düğümler atılmalıdır
Mermiden arta kalan yudumlarına suların, derim...

...

Önceden hazırlanmış kefenler ve ayinler arasında

El-halil'de **ramallah**'ta **kudüs**'te

Şerh düşerler ölümlerle dirim arasına

Bilirler daha görülecek hesabı vardır kederin (Özcan Ünlü, Görülecek Hesabı Vardır

Kederin)

Ne tahammül firkatine ne de vasla var mecâlim

Olamadım zerre lâyıık nefsin elinden melâlim

Oku **Sa'dîn**in dilinden eşîğinde arzuhâlim

Bir nefes al da **buhârâ** vü **semerkand** ü **şirâzdan** (Abdullah Eren, Hicâz'a Segâh

Nağmeler)

Buz tutmuş ışıklarını

Hayal gibi dikmiş gözlerine

Seni sorguluyordu **Atakule**'de

Ankara... (Şinasi Tepe, Çerkez Güzeli)

Hamburg hava alanında

O da tuttu

Anasonu bol bir **Ordu**'ya

Tehirsiz terhis ustası oldu.

En son Fikret Hakan'dı babam

İnci Bahçe sinemasında

Yıkadılar, Fikret'i aktı

Hakan'ı kaldı en çok **Londra**'da. (Gökhan Akçiçek, Gizli Gerçek)

Dahası benden

İki burun

Üç dağ

Bir kordon

Ordu

Kotyora

Asduadz ortı (Enver Topaloğlu, Ödül)

Sana bakmalarımı

Nişanlısına ördüğü kazağı

Turkish Studies

Yetiştirme telaşı ile doğum gününe
Gece nöbetinde uyuya kalmış
Şebinkarahisar'lı bir hemşirenin
Üstüne
Yorgan diye bıraktım. (Gökhan Akçiçek, Sana Bakmanın Tarihi)

Pırıl pırıl eder taze yenisi
Pulları **Kütahya** ili çinisi
Sevdadır pirinçli içli sinisi
Sofrada nimettir şu bizim hamsi
...
Karadenizliyiz yöre sözümüz
Hamsi iştahımız doymaz gözümüz
Çıkar kış mevsimi güler yüzümüz
Sofrada nimettir şu bizim hamsi (Ünal Yıldırım, Hamsiname)

Gelirse insanın şayet göresi
Kabadüz Arşuluk civar yöresi
Anladın mı şimdi bura neresi
Allah'ın hikmeti **Gelin Kayalar** (Ünal Yıldırım, Gelin Kayalar)

Oysa biraz ötede
Bir Çınar ağlamakta..
Beşikpazarında
Her şeyin farkında (Rüstem Gürler, Fatsa'da Üç Çınar)

Ayırarak onun kafasını vücudundan,
Asya'dan. (Rüstem Gürler, İstemek)

Bu gün
Yeni bir uçurtma görürseniz
Bülbül deresinin üstünde
Bilin ki,
Bir sayfa daha eksilmiştir
Defterimden. (Gökhan Akçiçek, Uçurtmalı Şiir)

Asılmış Kırımlılar acı acı bakıyorlar,
Hiçbirini tanımıyorum, utanıyorum.
Cezayir'de Hasan vuruluyor,
Toz toprak içine kanlı düşüyor,
Amman'da bir yığın başsız ölü... (Mehmed Çavuşoğlu, Bu Şarkılar)

Bir çocuk ölüyor **Güneydoğu**'da
Zonguldak'ta bir işçi göçük altında
Babalar kara tahta, kızları silgi
Birlikte yazalım, gel bu şiiri (İlyas Tunç, Uyudum Uyandım, Yoksun Yanımda)

Turkish Studies

Bir elinde fındık birinde tütün
Sevdana vermişim gönlümü bütün
Helâle benziyor emdiğin sütün
Ordu mu **Samsun** mu kız sen neredensin

Baklava misali dilinde balı
Yanağına çıkmış biberin alı
Sevgine döşerim yoluna halı
Antep mi **Maraş** mı kız sen neredensin

Güzelliğin destan belli yüzünde
Egenin suları mavi gözünde
Aşkını aratma bana hüzünde
Aydın mı **İzmir** mi kız sen neredensin

En yüce dağımız, kırdı çiçeğim
Serhatta susadım doldur içeyim
Bu bahar sevdadan nasıl geçeyim
Ağrı mı **İğdir** mı kız sen neredensin (Ünal Yıldırım, Sen Neredensin)

İmzalandı gümrük **Avrupa** bağı
Üretiriz en kral saf zeytinyağı
Afyon bölgemiz ki bir mermer dağı
Hani nerde yerli malı haftası (Ünal Yıldırım, Yerli Malı Haftası)

Pırıl pırıl eder taze yenisi
Pulları **Kütahya** ili çinisi
Sevdadır pirinçli içli sinisi
Sofrada nimettir şu bizim hamsi

...

Sinop, Samsun, Fatsa, Ayancık, Hopa
Boşuna avlanmak sayılır sopa
Gıdası kuvvetli vurulur topa
Sofrada nimettir şu bizim hamsi

...

Hamsi ki **Ordu**'da denizden taşar
Giresun Trabzon'da durmayıp aşar
Hopa'ya varınca tebdili şaşar
Sofrada nimettir şu bizim hamsi (Ünal Yıldırım, Hamsiname)

Ne işim var benim **Bodrum**'da **Kaş**'ta
Yayla hayatına olurum hasta
Çeşmenin başında bakırdan tasta
Soğuksu içişim geliyor benim (Ünal Yıldırım, Yayla)

Emir ver, emir ver paşam
İnönünde
 Sakaryada
 İzmirde

Turkish Studies

...
Gidelim Paşam gidelim

Limasol

Magosa

Lefkoşe'ye

...

Şu nazlı yavru vatan

Kıbrıs'a dek gidelim.

...

Anafarta

Sakarya

Dumlupınar burada

....

Barbaroslar, Yavuzlar,

Gaziler saflar kurun (Kemal Akata, Kıbrıs Destanı)

nasıl eriyen her şeyin-ve özellikle bir dağın-ulaşacağı

maveraünnehir varsa

işte öyle bir kitabiyattan sıyrılmalı meselâ tarih

öyle bir katharsisten okunmalı dâussıla (Selçuk Küpçük, Cinayet Mahâlli)

Lanet yağdı doğduğun gün

Sümela ağlıyor üzgün

Musibetler dolu dizgin

Nasıl gelir gör Tamama

...

Uzun bayır yok mu düzün

Tamzaraya çöktü hüznün

Rengi değişti gündüzün

Bakışları hor Tamama

...

Kolay maziyi anmak

Yeniden tutuşup yanmak

Espiye'ye geri dönmek

İnadına zor Tamama (Dursun Ali Akınat, Tamama)

Sazcılar köyünü göreyim dersen

Bir yandan **Fatsa'**ya gir de öyle gel

Mahallem **Yurtyeri** merak edersen

Kazancı yolunu sür de öyle gel

Elekçi'de dal köprü var hurmadan

Dereden gel **Bağdatlı'**ya sarmadan

Yol ayrılır cevizlere varmadan

İncirlik altını sor da öyle gel

Adalardan sonra bir köprü çatar

Güneş **Naldöken'**in ardında batar

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/4, Fall, 2012

Domuz Deresi'nde çobanlar yatar
Döşeme dibini gör de öyle gel

Töngel yanı yokuşunu çıkınca
Uçuklar görünür iyi bakınca
Kızılkayası'na duman çökünce
Kahveci'de mola ver de öyle gel

Oda yanda keklik ürer beslenir
Kabaktepe, kış gelmeden puslanır
Kuşyuva'dan pey çakalı seslenir
Çobanyatağı'nda dur da öyle gel (Dursun Ali Akınat, Eski Adres)

Şahin gözler bakakalır
Menzile ermez ufalır
Aklını başından alır
İstanbul, Ankara Hasan

...
Kel kayanın taşlarıynan
Yanıyon ataşlarıynan
Heyban çatık kaşlarıynan
Dokun zülfikâra Hasan (Dursun Ali Akınat, Garip Hasan)

Paşa konağında gül deren güzel
Bir demet de benim için dersene
Elâleme buse gönderen güzel
Bir buse de ben isterim versene (Dursun Ali Akınat, Paşa Konağı)

Zevkimi alamam **Paşa Çeşmeden**
Suyu taşda yudum yudum içmeden
Bölgenin nimeti boşa mı gitsin
Meralar ziyandır gelip geçmeden. (Ünal Yıldırım, Yüksek Yokuşlar)

Cami yanın yama yolun avkuru
Ayvan çiçeklenmiş taflanın kuru
Mektup salan **Seğmenli**'nin okuru
Karandelli'de görgülü neylesin (Dursun Ali Akınat, Yoğunluk)

Töngel tepesinden inilmez imiş
Gurbet ellerinden dönülmez imiş
Çıban deşmeyinen onulmaz imiş
Gülsüm'ün boynu bükülü neylesin (Dursun Ali Akınat, Yoğunluk)

Adın türkülerde adın dillerde
Sülmenler üstünde yerin **Arguvan**
Nice koçyiğidin gurbet ellerde
Deşmeyelim derdin derin **Arguvan**

Kınık deresinden insem aşağı
Konak konak değil sersem döşeği
Garamuhun yansın göçer uşağı
Avşarçayı'nda Kevser'in Arguvan

Ermışli'ye komaz **Bemere damı**
Kadir kıymet bilmez elin adamı
Ahirette midir bu dünyada mı
Ne yandadır **Güngören'in Arguvan** (Dursun Ali Akınet, Arguvan'a)

Ah bulanık **Kızılırmak**
Ak dolanıp süzül ırmak
Seni de öksüz kowsunlar
Sen de ağla üzül ırmak (Dursun Ali Akınet, Kızılırmak)

Olmuşsun elin gelini
Bilen var mı emelini
Kos Pınarı'na elini
Sürme Neslihan Neslihan (Dursun Ali Akınet, Yayla Çiçeğim)

Fatsa'ya bakarken beyaz saraydan
Denizin Üstünde yürür gibiyim
Nemlenmiş ışıklar düşerken Ay'dan
Suda yıldızları görür gibiyim (Dursun Ali Akınet, Beyaz Saray)

Üç güzel var **Akpınar'da** oturur
Biri şeker biri şerbet bal biri
İşveleri yakar beni bitirir
Biri selvi biri fidan dal biri (Dursun Ali Akınet, Akpınar)

Bu **Fatsa** bizim ilçemiz
Kenarında Karadeniz (Şevki Kaysal, Fatsalılar)

b. Turizm Yönünden Önemli Yerlerin İsimlerinden Oluşmuş Göstergeler:

Turizm yönünden Ordulu şairler için en önemli şehir İstanbul'dur. Tarihî ve kültürel yapılarının yanı sıra turistik değerleriyle Dursun Ali Akınet, Ünal Yıldırım, Hafize Hanaylı, Şinasi Tepe, Fatih Hazinedar, Mürsel Sönmez gibi şairlerin İstanbul'u yere göğe sığdıramadıkları görülür. *Altunizade, Beşiktaş, Beylerbeyi, Beyoğlu Caddesi, Boğaziçi, Burgaz Adası, Çamlıca, Çırağan, Dolmabahçe Sarayı, Eminönü, Emirgan, Erenköy, Eyüb Sultan, Galata, Göztepe, Gülhane, Haliç, Harem İskelesi, Haydarpaşa, Hilton oteli, İstiklâl Caddesi, Kadıköy, Kalamış Koyu, Kandilli, Kapalı Çarşı, Karaköy, Kartal, Kınalı Ada, Kız Kulesi, Kuzguncuk, Mısır Çarşısı, Moda, Pier Loti, Salacak, Sarıyer, Sultanahmet, Taksim Meydanı, Tarabya, Tepebaşı, Tophane, Topkapı Müzesi, Üsküdar, Yıldız Parkı* şairlerin ilgisi çeken başlıca yerlerdir.

Şadırvanın üstü dar mı
Öte yanı **Üsküdar** mı
Bedesteni bu kadar mı
Koskocaman **İstanbul'un**

Turkish Studies

Erenköy Kandilli Moda

Altunizade yamada

Çamlıca göz boyamada

Koskocaman İstanbul'un

Harem'in dünü bugünü

Curcunalı **Eminönü**

Her dem karizmatik yönü

Koskocaman İstanbul'un

Emirgan'a kimler vara

Gelen gidenden avara

Tarabya Boğaz Marmara

Koskocaman İstanbul'un (Dursun Ali Akınet, Curcuna)

Bıraktım **Emirgan**'da elimin izini bardakta,

Çayında kaldı ağzımın burukluğu...

Kâğıt helvanın sevinci kalsa da çocukluğumda,

Ben değil miydim yine çocuk ayaklarımla,

Kendimden büyük hayaller kuran sen de,

Gerçekleşmesini beklerken **Eyüp Sultan**'da,

Umutlarımın altında kaldım **İstanbul!** (Hafize Hanaylı, Hatırlasana!)

Hayranım kuş sesi **Yıldız Parkına**

Ladesine girdik beş yüz markına

Tutunca elini vardı farkına

Gönül verdim aşka bu sevda başka.

Adalar dağılmış deniz yüzüne

Marmara rengini vermiş gözüne

Kanmamak mümkün mü tatlı sözüne

Gönül verdim aşka bu sevda başka. (Ünal Yıldırım, Aşka Dair)

Hatırlasana İstanbul!

Gözlerim öperken altından boynuzunu;

Pier Loti de kahve telvesinden çingene kızlara söylediğin yalanları...

Ümitlendirirken yüreğimi hiç mi üzülmeydin,

Sana da mı büyük geldi hayallerim İstanbul! (Hafize Hanaylı, Sevdama İyi Bak İstanbul)

Her kim İstanbul'a geliyor ise

Taksim meydanının tutar yolunu

İster ki yaşasın tarih eser

İstiklal Caddesi ve **Beyoğlu**'nu.

Denizin içinde antik yapının

Türk bayrağı süsler en tepesini

Kültürümüz için görmek gerekir

Salacakdaki şu **Kız Kulesi**'ni.

...

Turkish Studies

Turizm harikası **Sultanahmet**'i
 Gezince elbette çıkılmaz karşı
 Alışverişte tam dünya pazarı
Eminönü ile **Kapalı Çarşı**. (Ünal Yıldırım, Bir İstanbul Ki)

Osmanlı tarihi bu büyük ilde
Topkapı müzesi dünyada dilde
 Görüyor besbelli yeni nesilde
 İstanbul en büyük tarih kapısı
 ...

Ünal Yıldırım der toprak bir ülkü
Dolmabahçe saray Atatürk mülkü
 Mevlamız yaradan korusun Türkü
 İstanbul en büyük dünya kapısı. (Ünal Yıldırım, İstanbul Kapısı)

Gemiyle açıldık boğaz denize
 Karşıda görünür **Topkapı** müze
Kadıköy, Karaköy ya **Dolmabahçe**
 Doyamam dünyada bu şehrimize.

Gemide yolcular vardı her yaşta
 Limana yaklaştı tam **Beşiktaş**'ta
 Doğanın sevdası kıskırtır beni
 Ben o İstanbul'u sevdim en başta. (Ünal Yıldırım, Üsküdar İskeleyi)

Başımı çevirin yana
 Bir o yana bir bu yana
 Yolun biri **Aşiyan**'a
 Birisi de morga iner (Dursun Ali Akınet, Hastahane)

Beyoğlu Tepebaşı
 Altın toprağı taşı
 Dosta düşmana karşı
 Atla gel İstanbul'a

Burda saray yalı han
 Burda **Hilton Çırağan**
 Burda âlemi cihan
 Atla gel İstanbul'a

Galata'dan uçta gör
Üsküdar'ı geçte gör
 Leyleği **Haliç**'te gör
 Atla gel İstanbul'a

Burgaz Kınalı ada
 Dahası var sırada

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 7/4, Fall, 2012

Kartal Göztepe Moda

Atla gel İstanbul'a

Kuzguncuklar darı yer

Biri bakar biri yer

Beylerbeyi Sarıyer

Atla gel İstanbul'a (Dursun Ali Akınet, Sen De Gel)

Yorgun **Harem İskelesi**

Dargın durur **Kızkulesi**

Beylerbeyi'nin kölesi

İstanbul'un efendisi

Tophaneli Hızır usta

Yatak yorgan minibüste

Lanet okur eşe dosta

İstanbul'un efendisi

Gülhane'yi mesken tutan

Surların içinde yatan

Kandilli'de dürüm satan

İstanbul'un efendisi

Ehveni şer düşer başa

Elvermez kavim gardaşa

İki büklüm **Haydarpaşa**

İstanbul'un efendisi (Dursun Ali Akınet, İstanbulzedeler)

Galata yasaklar meyvesi, delikanlı

Ömrümüzün hercai gülüşlerinde yıkan

dığımız yaz akşamları... yazık! Per(i)

vane olsan, gün gecenin koynunda (Şinasi Tepe, Yasak Kent)

Kalamış koyu koynuna almaz hiçbir vapuru

Açıktan geçerler

Oysa kadının penceresi açıktır vapurlara

Gün boyu (Fatin Hazinedar, Kalamış)

Yorgun kanatlarını

Uyku denizine bırakmış

Hezarfen yüzlü çocuklar

Uyanmasın diye

Parmak uçlarında geçer gemiler

Üsküdar'dan (Fatin Hazinedar, Üsküdar)

...

Bir başkadır İstanbul'un nice yerleri

Gezmek istemişimdir tüm şairlerimle

Sahillerin güzelliğini martı ve gemi sesiyle

Turkish Studies

Haydarpaşa'dan Eminönü'nden Üsküdar'a

Daha nice yerini gezmek istiyorum

Sultanahmet'te Eyüpsultan'da

Namaz kılıp dua etmek istiyorum

İstanbul'u çok seviyorum

... (Dursun Yılmaz, İstanbul)

bıraksam yerinde durmuyor

yer bulamıyor **Beyoğlu caddesinde**

deniz arıyor büyütmek için maviliğini (Mürsel Sönmez, Rengarenk)

“Türkler, sonradan yerleştikleri topraklardaki eski adların büyük bir bölümünü kullanmışlar, bir bölümünü de yerlileştirmişlerdir.” (Aksan 1995: 427). Yerlileştirilemeyen yer isimleri bugün ağızlarda yaşamakta ve şiirde olduğu gibi edebî ürünlere de zaman zaman yansımaktadır. *Amlakit, Ayder, Ceymakcur, Elevit, Kavron, Kotencur, Pokut, Polovit, Sal, Samistal, Kitlevit, Tirovit* gibi sözcükler aynı zamanda bu yerleşim birimlerinin kültürel tarihçesine de ışık tutmakta, tarihî olayların aydınlatılmasına katkıda bulunmaktadır (Aksan 1995: 428).

Coğrafi vahşi bir doğa sanki rüya

İnsana sevdadır vadi boydan boya

Doyulur mu? Köpük akışlı bir suya

FIRTINA DERESİ hayranlık bir görün

Tabiat benziyor yaylalar bağına

Hazırlanmış turizm gelişim çağına

Sırtını da vermiş ki Kaçkar Dağı'na

ÇAMLIHEMŞİN söze gerek yok bir görün

İsmi bağlanmıştı internet tuşuna

Ormanda kaplıca gitmez mi hoşuna

Gelmemiş olursun yaylaya boşuna

AYDER Cennet köşe turizmi bir görün

Yamacın evleri siperi kayalar

Kaçkar'a tırmanır yöreden yayalar

Doğası insanı ömürle oyalar

KAVRON anlatılmaz aslımı bir görün

Yaylanın kokusu kardelen gülleri

Dağında toplanmış buzlu su gölleri

Çeşitli kuşlarda müzik bülbülleri

CEYMAKCUR hayatın tadıdır bir görün.

Dünya haritaya almıştır ismini

Turizm posterlere bastırıştır resmini

Tanıtmak isterim sizlere cismini

ZİLKALE dünyanın ilgisi bir görün.

Sorsanız obada evlerin nesine

Galvaniz örtünün yağmurda sesine

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/4, Fall, 2012

İnsanın uykusu gider hevesine
ÇATKÖYÜ gizemli doğayı bir görün.

Kızılıklar akar gün doğup batarken
Farkına varmazsın stresini atarken
Daha ne istersin serine yatarken
KOTENCUR duygudur sevdayı bir görün.

Kestanesi, çamı, meşesi, kayını
Odun ateşiyle demlerler çayını
Sakın ha şaşırma gününü ayını
SAL, POKUT ormanı çeşmeyi bir görün.

Akşamları sisle çökse bile hüzün
Dertlere devadır içten güler yüzün
Yapraklar ki bin bir renge döner güzün
HAZİNDAG hayaller öteyi bir görün.

Tatar Dağı güney çevresi kitle vit
AMLAKİT, POLOVİT, TİROVİT ELEVİT
Sağlıklı bir hayat ararsan durma git
Bu güzel yaylalar geçmesin bir görün

Çiçek toplamakla çayır çimen ezilmez
Yemeden içmeden yaylalar gezilmez
Allah'ın verdiği nimetten bezilmez
SAMİSTAL ne desem bilmem ki bir görün

...
Güzel ülkemizin denizi ovası
Dağlarda balığı ızgara tavası
Yaylanın gizemi suyuyla havası
Vertevor Şenliği ağustos'u görün

Ünal Yıldırım der ilan görev bize
Yayla nimetini anlattım ben size
Gurur duysun bundan **ÇAMLIHEMŞİN RİZE**
YÖRE HALKINI siz mülkünde bir görün (Ünal Yıldırım, Çamlıhemşin)

Eski kalesi, Yağı basan Medresesi
Çöreği büyük, Kırk kızlar Türbesi,
Melik Gazi, Ulu Cami, daha nicesi,
Evliyalar diyarı **Niksar**.

Ayvaz parkı, Ömer zade Konağı,
Türk söyler halk şairi **Emrah**'ı,
Hamamında atılır göbek yağı,
Temiz insanlar şehri **Niksar**. (Avni İşbakan, Niksar)

Turkish Studies

Boztepenin başı çiçekli kırdır
 Hani; oturmuştuk baharda bildir
 Demiştin bu tatlı muhabbet sırdır
 Senin o sözlerin, öldürür beni (Ünal Yıldırım, Hasretin Öldürür Beni)

Turnalık sonrası bekler **Armutalan**
 Daha ne obalar var geriye kalan
 Muhabbet diz boyu dünya ki yalan
 Sen hiç **Çambaşı**'na yolculuk yaptın mı?

Balık tutmak için doğru **Taşbaşı**'na
 Ağımızı attık dere akışına
 Altmış kilometre geldik **Çambaşı**'na
 Sen hiç yaylalara yolculuk yaptın mı?

Çambaşı'ndan sonra **Paşaçeşmesi**'ne
 O yetmedi çıktık **Seyit Tepesi**'ne
 Herkese tavsiyem yayla yöresine
 Sen hiç vadilere yolculuk yaptın? (Ünal Yıldırım, Çambaşı)

Hatırla o mutlu güzel günleri
Uludağ'a gittik içtik ayrıntı
 Mazide mi kalsın şimdi bendeniz
 Sevgiye park etmiş gönül hayranı (Ünal Yıldırım, Barışa Davet)

Bahar bahçesinde kırmızı erik
 Dağın yamaçları kestane ferik
 Tepeye çalışır bak teleferik
 Şehri güzelimiz **Uludağımız**. (Ünal Yıldırım, Uludağımız)

Ordu ile ilgili olarak ise Ordulu şairlerden Avni İşbakan, Dursun Ali Akinet ve Ünal Yıldırım'ın şu özel isimlere gönderme yaptıkları görülür: *Armutalan, Bolaman, Boztepe, Çaka Plajı, Çambaşı, İçmeler, İskele Bahçe, Kazancılı, Kilisekiran, Kovancılı, Medrese, Mıdı Restaurant, Paşa Çeşmesi, Seyit Tepesi, Taşbaşı, Turnalık, Yalıköy, Yason Burnu.*

Mavi bayrağa aday gösterildi,
 Turistik tesisleri yok denildi,
 Burası için çok şey söylendi,
 Hakkı verilmeyen **Çaka Plajı**. (Avni İşbakan, Çaka Plajı)

Rıhtımda adın yazar
 Nazar değmesin nazar
Yason Burnu'ndan beri
 Yol **Bolaman**'a uzar

Yalıköy Kovancılı
Medrese Kazancılı
 Bugün Mayıs yedisi
Karadeniz sancılı (Dursun Ali Akinet, Turan Reis)

Turkish Studies

İçmeler'e varabilsem yar ile
Dolanamam boran ile kar ile
Ömür tükeniyor ahüzar ile (Dursun Ali Akınat, İçmeler'e)

Kilisekıran'dan beri
Yürür kibari kibari
Zeynebini görse bari
Sorar Yusufum Yusufum (Dursun Ali Akınat, Karayılan)

Denizde iskele gece neşemiz
Mıdı'da hazırdır efkar köşemiz
Masaya yetmişlik gelir şişemiz
Her akşam biz başka meyhanedeyiz.

...
Akşamlar gönlümüz hoştur şişhane
İskele Bahçe'de kebab şahane
Sohbettir kastımız yemek bahane
Her akşam biz başka meyhanedeyiz. (Ünal Yıldırım, Meyhaneciyiz)

c. Önemli Tarihlerden Oluşmuş Göstergeler:

Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşu, Edirne'nin alınışı, Edirne'nin Başkent Oluşu, Ondokuz Mayıs, TBMM'nin kuruluşu, Cumhuriyet'in ilanı, Atatürk'ün ölüm yılı, Sevgililer günü gibi önemli tarihler Ordulu şairlere ilham kaynağı olmuş ve şiirlerinde söz konusu tarihlere gönderme yapmışlardır.

Bin iki yüz doksan dokuz yılıydı hani,
Sögüt'te kurulmuştu **Devlet-i Osmani**.
Otuz iki yıl baş şehirdi bu kasaba,
Orhan'a bırakarak göçtü **Osman baba**... (Ekrem Şama, Ankara'ya GelenYol)

Bin üç yüz altmış bir, Murad Hüdavendigâr,
Aldı **Edirne**'yi ki, çok uzak bir diyar.
Yürümek için, **Balkan** illerine,
Üç yüz altmış altı, başkent **Edirne**... (Ekrem Şama, Ankara'ya GelenYol)

Miladi takvimle yıl **bin beş yüz on altı,**
Yavuz, hilafetle süsledi saltanatı.
İstanbul oldu Müslümanların merkezi,
İyi kötü asırlar sürdü dizi dizi... (Ekrem Şama, Ankara'ya Gelen Yol)

Ondokuz Mayısa yapılır yorum
Havza'da şeref e erdi bu durum
Tarihe ışıktır Sivas, Erzurum
Havza Atatürk'ün yolu efendim. (Ünal Yıldırım, 25 Mayıs Havza)

Dokuz yüz yirmi üç zafer yılıdır
Yirmi dokuz Ekim bir büyük bayram

Turkish Studies

Türk'e Cumhuriyet ilan edildi
Milletçe mutluyuz oluruz hayran. (Ünal Yıldırım, 29 Ekim)

Gördüğün ağalar, paşalar kimdi
Lokman dedikleri hangi hekimdi
En büyük gün **yirmi dokuz ekimdi**
Ata'yı severdin kavlan ağacı (Dursun Ali Akınet, Kavlan Ağacı)

On Kasım Atatürk'ün ölüm yıl dönüm günü
Dolmabahçe tarihtir görür gibiyim dünü
Dokuz yüz otuz sekiz'de O yüce insanın
Kaybından üzgündür bu ülkenin bütünü. (Ünal Yıldırım, On Kasım)

Öndört Şubat bugün
"Sevgililer Günü" dediler bana,
Ne kaldı sevgiden yana
Şu bozulmuş dünyada... (Bahri Şeker, Sevgililer Günü)

ç. Tanınmış İsimlerden Oluşmuş Göstergeler:

Atatürk, Ordulu şairlerin önemli bir kısmında devlet adamı, siyaset adamı ve politikacı olarak sıkça yer verilen isimlerden biridir. Cumhuriyet'e ve değerlerine bağlılığın bir göstergesi olarak şairlerin şiirlerinde sıkça yer almıştır.

Atatürk bir yürek
Özgürlüğe açan
Atatürk bir bayrak
Göklerde dalgalanan (Vedat Güler, Atatürk ve Bayrak)

Güneş bile kaybetti eski parlaklığını
Sen gideli dünyadan **ATAM** ebediyete
Göçürdü sanki felek Himalaya dağına
Seni karşıladılar **Fatih Tanrıkut Mete** (Abdülvahap Bilgin, Atatürk'e)

Su değil, sel olup taşacak nehirlerim,
Senin için **Fatih**, senin uğruna
Yavuz olacak neferlerim.
Allah Allah sesleriyle anacak seni nefeslerim
Seninle açılacak, aydınlanacak kafeslerim. (Neslihan Yaşar, Yarınlar Uzak Değil)

Şafaktan bir güneş doğdu zaferle
Padişahın yoktur artık önemi
Samsun'a çıkmakla **Mustafa Kemal**
Osmanlı tarihi bitti dönemi. (Ünal Yıldırım, 23 Nisan)

Kitaplık yok, köy odası ne gezer...
Yol patika vermiyorlar ki dozer!

Turkish Studies

Doğmazsa eğer, kara gün uzar.

Bozkurt Mustafa Kemaller doğmalı! (Turan Yaşar, Bozkurt Mustafa Kemaller Doğmalı)

Ondokuz Mayıs yapılr yorum

Havza'da şerefe erdi bu durum

Tarihe ışıktır Sivas, Erzurum

Havza **Atatürk**'ün yolu efendim. (Ünal Yıldırım, 25 Mayıs Havza)

Ünlü mimarlarımızdan *Mimar Sinan* da Ünal Yıldırım'ın şiirinde yer almıştır.

Cihanın nüfusu sanki ferdimiz

Camilerde **Mimar Sinan** merdimiz

Kültürde turizmde yoktur derdimiz

İstanbul en büyük geçim kapısı. (Ünal Yıldırım, İstanbul Kapısı)

Ordulu şairlerden Avni İşbakan şiirinde siyasetçi olarak *Ecevit*, *Erbakan* ve *Sadi Irmak*'a yer vermiştir.

Ecevit'e verildi hükümet kurmak,

Yedi ay sürdü **Erbakan**'la durmak,

Kıbrıs olayı verdi ardından patlak,

Millet Yunanı da hakladı **Sadi Irmak** (Avni İşbakan, Profesör)

Kurtuluş Savaşı'nın önemli simalarından *Nene Hatun*, *Sarı Gelin*, Kerim Korcan'ın 1969 tarihli hikâyesinin kahramanlarından *Tatar Ramazan*, yörenin ünlü simalarından *Şahan Beg*, *İskender* ve Atatürk'ün muhafız kıtası komutanlarından Trabzonlu Ali Şükrü Paşa suikastıyla tanınan Giresunlu *Topal Osman*, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinin kurucularından *Prof. Dr. Mazhar Osman*, Dursun Ali Akınat'ın mısralarında yer verdiği diğer isimlerdir.

Baş döndürür kara yelin

Yüzün donar titrer elin

Bir yanında **Nene Hatun**

Bir yanında **Sarı Gelin** (Dursun Ali Akınat, Palandöken)

Destanlar yazıyor sarp kayalara

Hançerin ucuyla **Tatar Ramazan**

Dağı zindan eder eşkıyalara

Heyban, gaşlarını çatar **Ramazan** (Dursun Ali Akınat, Tatar Ramazan)

Kardan mezar derin miydi

Gözyaşı kaderin miydi

Günah **İskender**'in miydi

Meleklerle sor Tamama (Dursun Ali Akınat, Tamama)

Gaipten seslenen çıyan

Ne duyan var ne acıyan

Turkish Studies

Topal Osman Paşa'ya yan
Bakılır mı Hıdır Nebi (Dursun Ali Akınet, Hıdır Nebi)

Batık gemide kalasın
Sürünesin yok olasın
Masarosmanlık olasın
Sivrisinek sivrisinek (Dursun Ali Akınet, Sivrisinek)

Sanatçı isimleri ile ilgili olarak daha çok çocuk şiirleri ile tanınmış şairlerden Gökhan Akçiçek *Fikret Hakan*'a gönderme yapar. Yine Tahsin Saygılı'nın TRT Türk Sanat Müziği sanatçılarından *Sami Aksu* için yazmış olduğu şiiri de bunlar arasında sıralanabilir.

En son **Fikret Hakan**'dı babam
İnci Bahçe sinemasında
Yıkadılar, Fikret'i aktı
Hakan'ı kaldı en çok Londra'da. (Gökhan Akçiçek, Gizli Gerçek)

Dikkatimi salmıştım,
Uzaklara dalmıştım.
Sami'yi yetmiş birde,
Orta bire almıştım. (Tahsin Saygılı, Sami Aksu)

Şinasi Tepe'nin İtalyan besteci, keman virtüözü *Pagani*'nin adını zikrettiği şiiri bu manada kültürler arası öğrenmeye hizmet eden şiirler arasında sıralanabilir. Buna ünlü piyanist *Matthew Mcalister*'i de dahil edebiliriz.

Gözlerinden Ankara'ya süzülen
Paganini hüznün sessizliği
Orkestranın müziğini bastırıyordu
... (Şinasi Tepe, Çerkez Güzeli)

ben de bir gün dirilip dirlik olurum kadının
pelit kütüklerinin yalazı soluk soluğa devinirken
duvarda; **mattew mealister**'in parmakları
romanza, romanza... biraz daha sabaha kadar. (Şinasi Tepe, Kuzey ve Yeşil)

Ekrem Şama Osmanlı İmparatorluğu'nun serhat şehirlerinden *Edirne*'yi konu edinen şiirinde Osmanlı padişahlarına yer vererek geçmişle gelecek arasında bir köprü kurmaya çalışmış ve geçmiş nesille bugünkü nesil arasındaki kültürel bağı güçlendirerek kültürler arası öğrenmeye katkıda bulunmuştur.

İki Murad'i iki **Mehmed**'i sen besledin,
Yıldırımın atını, zafer için süsledin.
Sana mühürler vurdu, her paşa, her padişah,
Padişahlara, seni gösterdi Rasulullah.
Niğbolu, Sırsındığı, İki Kosova, Varna...
Zaferler şan kattı hep Edirne'nin şanına.
Nice onulmaz hasta, sende buldu şifayı,
İlim öğrenilirdi, bütün yılın her ayı.

Turkish Studies

'Şahi'nin gümbürtüsü, dağıttı kara sisi,
Fatih'in dehasıyla, geldi çağın müjdesi. (Ekrem Şama, Şiir Edirne)

Yılbaşı ve Noel sözcükleriyle özdeşleşmiş dünyaca ünlü *Noel Baba* da Ekrem Şama'nın şiirinde yer almıştır.

Vitrine dizilmiş hep **Noel Babalar**,
 Arkada bekliyor vahşi akbabalar.
 Bombalar füzeler, dâhilde maşalar,
 Leş kargaları da, ücretli paşalar. (Ekrem Şama, Leylekler Ağlıyor)

d. Edebiyata Mal olmuş İsimlerden Oluşmuş Göstergeler:

Mehmed Çavuşoğlu şiirlerinde, Türk Halk Müziği sanatçısı *Nida Tüfekçi* ve onun seslendirdiği Yozgat yöresine ait *Yozgat Sürmelisi*'nin yanı sıra çeşitli sanatçılar ve orkestralar tarafından seslendirilmiş *Luna Rossa*¹ adlı şarkıya gönderme yaparak kültürler arası öğrenmeye müzik alanında hizmet eder. Onu *Hekimoğlu* ile Dursun Ali Akınet izler.

Nida ağam bir dokunsa tellere
 Dinlemeye düşer idim yollara
Yozgat sürmelisi girsin allara
 Derdimi ya sıfır yahut yüz eder (Mehmed Çavuşoğlu, Nida Tüfekçi'ye İkinci Mektub)

Luna Rossa geceye karışmaktadır camlardan
 Bir rüzgâr **Luna Rossa**'yı üflemektedir (Mehmed Çavuşoğlu, Luna Rossa)

Türk edebiyatına mal olmuş önemli isimler arasında karşımıza çıkan *Pir Sultan Abdal*, *Âşık Veysel*, *Yunus Emre*, *Karacoğlan*, *Erzurumlu Emrah*, *Âşık Kerem*, *Âşık Mahzuni*, halk ozanı *Neşat Ertaş*; *Mevlana*, *Şems*, *Hacı Bektâş-ı Velî*; efsanevi kahramanlar *Hızır* ile *İlyas*; ünlü Osmanlı mutasavvıflarından *Şeyh Bedreddin*; mesnevi ve aşk öyküsü kahramanlarından *Leyla* ile *Mecnun*, *Ferhat* ile *Şirin*, *Kerem* ile *Aslı*; divan edebiyatının önemli isimlerinden *Nesimi*; Eylül romanının kadın kahramanı *Suad* Ordulu şairler için unutulmazlar arasındadır.

Gönül gönül gönül oldu gönüller.
 Hem sazıyla, hem sözüyle ad oldu.
 Şarkıyla'nın Sivrialan köyünde,
 Âşık oldu, **Veysel** oldu, yad oldu. (Kemal Akata, Yüce Tanırım)

Pir Sultan'a varır elim
Yunus'u gören **Veyselim**
 Caniklerden taşan selim
 Durulsam durulabilsem (Dursun Ali Akınet, Kim Kime)

Koca **yunus**'un sakladığı şiir
 Üç deniz'in oğlu (İrfan Yıldız, Anadolu Flora)

¹ www.youtube.com/watch?v=A421WOfHvls

Menzil uzar **Veysel** der o minnetsiz
Söylendim dilden dile ve türküsüz çok utandım (Volkan Odabaş, Dolanan Yollar İçin
Gazel)

Güzel güzel çiçeklerin açanda
Gönül gönül sevgiler şad olur.
Bu dünyadan nice kervan geçende
Bazen **Veysel**, bazen **Emrah** yad olur.

Karaca da **Karacoğlan** dedirttin.
Saz çaldırıp onu **Kerem** eyledin.
Şu dünyana bakan gözü kör edip,
Karşısına geçip Tanrım neyledin.

...

Kimi **Aslı**'ya olan aşkı anlatır **Kerem**'in,
Kimi, **Mecnun**'un **Leyla**'ya kopmaz bağlılığını.
Bir ben anlatamadım sevdami; dağa, taşta, insana,
Ülkü adlı güzele olan sevdami. (Neslihan Yaşar, Benim Sevdam)

Sonra para denilen şey icat oldu,
Ganimetler mezara dahi konuldu,
Gariban zalim tarafından soyuldu,
Köroğlu'nun dediği gibi mertlik bozuldu. (Avni İşbakan, Manzara)

İlhamım **Mevlana Yunus Emre**lere
Hayranım şairler beş hececilere
Türk Edebiyatı sevda hayallerim
Karacaoğlana benzer gibilere (Kemal Akata, Hayal Şehri)

Karac'oğlan kalem elde yazıyor
Yunus sözü bal ile bir süzüyor
Pir Sultan'ım abdal olmuş geziyor
Divane ne yanda deli ne yanda

Ferhat Şirin için dağları aşar
Kerem Aslı için çöllere düşer
Veysel tırnağıyla toprağı deşer
Kazması ne yanda beli ne yanda (Dursun Ali Akınet, Kerbelâ)

mahzuni, matem ve bir top kar başında
neşat ertaş, kır çeşmesi

...

ağlatır yıldız dağı'nı **pir sultan**
veysel olmadan gam öğrenilmiyor (İrfan Yıldız, Kanyon Rüzgar/Longuz Su)

Bir kazma da sen vur kendine **Ferhat!**
Dağım yok, kaybolduğum olduğum yerde. (Volkan Odabaş, Gül Taştan Ağır)

Turkish Studies

İnsanları sevmeli, gönlünü vermeli,
Sevgi ve mutluluk olmalı temeli,
Ömür boyu seni seviyorum demeli,
Ferhat ile Şirin gibi olmalı.

Birliği beraberliği baş tacı yapmalı,
Fakirin fukaranın elinden tutmalı,
Mutsuzluğa mutluluk katmalı,
İlyas ile Hızır gibi olmalı. (Avni İşbakan, Olmalı)

Ben insan aşığıyım **Ferhat** misali,
Ben gönül aşığıyım **Yunus** misali,
Benim coşkun okyanuslar kadar,
Benim duygularım uzay kadar,
Benim aşkım sonsuzluk kadar. (Avni İşbakan, Anlayamazsınız)

Yolumuz hakkın yoludur
Piri Mevlana velidir
Mevlana sevgi doludur
Hakka doğru döneriz biz

Hacıbektaş özümüzde
Hak Muhammet gönlümüzde
Hak sevgisi içimizde
Ayrı soydan değiliz biz (Hasan Gençay, Biz)

Deneyimsiz sözler saklayan
Denizler kuşatmış seni
Erik çiçeği kızlar
Ak sütler, ak limanlar
Bedreddinli bulutlar

...
Sonsuz ve tensiz öten kuşlar!
Duyuyor musunuz?
Kalmadı eski değirmenlerden eser
Leyla'sız, **Mecnun**'suz robot çağında
Bu oya
Bu işleme
Bu çember kenarı
Sessiz evreni insanlığın
Gülümsüyor yengeç düşüren bulutlara (İrfan Yıldız Beşlioğlu, Anadolu Flora)

Sokaktan geçtim ama bakmadım
Yüzlendim o **Nesimi** ben aşktuza (Volkan Odabaş, Yara'dan)

Yaralarından
Seni haber veren kampanasından akşam saatlerinin tren seslerinin titreşiminden
Kafese tıklımış **şems**'in maviye çalan yenilgisinden
Ve haykıran dilinden yalnızlığın (Özcan Ünlü, İşte Sana Geldim)

Turkish Studies

Nev-baharların, Nev-nihâllerin ve Nev-hayâllerin
Şîrîn'in, **Leylâ**'nın hatta **Suad**'ın
 İkliminden süt emmiş dudaklarıyla
 Hayâllerin bile ermediği bir yerde
 Sır olsaydın Şürîde (Abdullah Eren, Şürîde)

Sinderalla, Pinokyo, Trapen, Piruze Nine, Kırmızı Başlıklı Kız masal kahramanı olarak
 Ordulu şairlerin şiirlerinde yerlerini alırlar.

Bulutlar örtmese güneşi
 Seni nasıl bulacağız **Sinderalla**?
 Yağmurlar yine keser yolumuzu,
 Çaresiz, çizeriz camlara
 Hüzünlü resmini
 Ve sular yeniden yıkar karanfilleri (Gökhan Akçiçek, Bulutlar Örtmese Güneşi)

Pinokyo, zavallı oğlum!
 Maske düşer de bozulursa oyun
 Sen mumları yakıver
 Yatsıdan sonra da... (İlyas Tunç, Karnaval Sözler)

Ve kimbilir bir gün
 Bir sabah
 Kuşlarla konup pencerenin pervazına
Trapen'i ve **Piruze nineyi**
 Konuşacağız ağır ağır... (Özcan Ünlü, Prova)

Uçarı günler açar alnımda, kuşlar havalanır
 ken göğsümden; eğreti bir kelebek yalnızlığı
 yakamda, üşüyorum ey peri tut ellerimi
 desem, sinüzit ağrılarım nükseder, yağmuru
 bol kentin sokaklarına **kırmızı başlıklı**
kız imgesi düşer. (Şinasi Tepe, Eğreti Kelebek Yalnızlığı)

Yine Türk edebiyatının önemli isimlerinden *Ahmet Haşim, Peyami Safa, Sabahattin Ali, İlhan Berk, Behçet Necatigil, Hilmi Yavuz*, Rus edebiyatı yazarlarından *Aleksandr Puşkin* edebiyata mal olmuş önemli isimler olarak Ordulu şairlerin şiirlerinde yer alırlar.

Karlara upuzun saplanıvermiş, yüz üstü
 yatıyor gölgem, **Haşim**'den ödünç akşam
 hüznü, yanıyor kanım, üstümüz uzay tozu...
 ya nilüferler? (Şinasi Tepe, Adın Çılgınlığın Kadar)

Dilimi eşleyen yengeç
 Kana da murdar bir cesetten ulanıyorum
 Konuş ve hayıflan az biraz
 Gövermiş acılar gibi yıkanır belki buhur

Turkish Studies

Şezlonguma uzanıyorum
Bileklerim neden **beşir fuat** (Selçuk Küpçük, Rutubet)

Gerçekleşir gözyaşlarımızla **Peyami**'nin “**Simeranya**”sı;
“ikinci”mizin nazını çekerken ağlarız... (Turan Yaşar, Niçin Ağlarız)

Turkuaz buhurlar serilir adaların
Üstüne, derken **Puşkin**'i vururlar kuş
Luk vakti yeniden; yeniden bu eski kentte. (Şinasi Tepe, Yasak Kent)

İlhan Berk,
Uzun bir ırmak.

Akar, Mısır'dan
Pera'ya...
Yalınayak. (Volkan Odabaş, İlhan Berk İçin Uğurlama)

Hoca **Necatigil**, sen bin şiirin yurdusun
Gurbette salkım saçak gür dizelerin
Akşamdan sabaha dünyalar gibi, gizli
Büyüyor şimdi söylediğin:
“**Hilmi**, bencileyin uçurumsun!” (Volkan Odabaş, Uçurum)

...
İlk oyunun galasında
Sabahattin Ali ve arkadaşları da olsunlar (Fatin Hazinedar, Sinop)

Fransız sosyolog *Emil Durkheim*, *Jean Baudrillard*, Avusturyalı romancı *Stefan Zweig*
Selçuk Küpçük'ün şiirlerinde Ordulularla buluşur.

kardeş kılmıyor **durkhaim**'dan öğrenilen hiçbir şey
mutmain olmuyor göğüslerde taşınan kalp

....
İnsan kalabalıklaşıyor ama duymuyor ne yazık yanındaki sesi
Gördüğümüz her şey bir yanılısamadan, gibiyimşten ibaret
Teşekkür etmeliyiz bu yüzden **jean baudrillard**'a
O zaman anlayabiliriz belki sevgilişiyle **zweig**'ı (Selçuk Küpçük, Kirli İlmihâl)

Koşup otağına dayansak ismini koyar mıydı katlimizin
dede korkut

yenilgimizi kutsar mıydı akbudun karabudun önünde (Selçuk Küpçük, Kirletilmiş
Ölümler Sagusu)

Destani ve menkıbevi kahramanlarımızdan *Dede Korkut* ve hikâye kahramanlarından
Deli Dumrul; Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar'ının kahramanı *Selim Işık*, Franz Kafka'nın Dönüşüm
adlı eserinin kahramanı *Gregor Samsa* önemli kahramanlar olarak şiire girmiştir.

kimse bizden değil, ben bunu öğrendim
aşına sulardan geçirdim mübalağ ömrümü

Turkish Studies

netameli kadınlar gibi trahom ve biraz melezlik edindim
ancak o zaman görebildim, her köprüde bir **dumrul** durduğunu

belki kötücül bir ağızdan konuşuyoruzdur
belki müntehir defterine yazmıştır bizi **selim ışık**
bu dil denilen koridor sahiden benim evrenim midir
daralıp sorular mı tüketiyor bu beynimdeki kırışik (Selçuk Küpçük, Kahr)

insan şaşırıp kalmalı meselâ, nasıl yarılıyor ortasından bir deniz
ya da nasıl dönüşüyor böceğe sevgili bay **gregor samsa**
kutsanmış kitabelerden de mi çekiliyor yoksa savuşkan
ellerimiz (Selçuk Küpçük, Kir)

e. Önemli Din Büyüklerinin İsimlerinden Oluşmuş Göstergeler:

Ünal Yıldırım, *Lokman Hekim*, *Kârun* gibi bilindik isimlerin yanı sıra şiirinde yöresel olarak bilindik bir isme; *Pir Aziz*'e yer verir.

Beklediğin saygı hoşgörü olsun,
İnsan yüreğinde başka ne olsun
Pir Aziz Pir insan ruhun şad olsun
Kültür mü ararsın işte Piraziz. (Ünal Yıldırım, Eski Tarih Abdal)

Karun'dur aşar sen bekle
Devran nereye fişekle
Çıkar için insan, şekle
Bürünür de, bürünmez de. (Ünal Yıldırım, Güzergah Yollar)

Girmişsin gülistana bellidir yanağında
Sevmişim seni tam da güzeller odağında
Verdiğin mutluluk o da sanki dudağında
Lokman Hekim yerine yarıdır derdime derman. (Ünal Yıldırım, Yârdır Dardime Derman)

Volkan Odabaş, *Hz. Meryem* ve *Pir Sultan*'ın ardından *Hz. Ali*, *Hz. Hüseyin* ve *Yezid*'e gönderme yaparak Kerbelâ'yı unutturmamak istercesine okurlarına yeniden hatırlatır.

Buyurgan bir derviş eğilir önünde manastırın
Sorar Lidas:
- İnsan kimin tanrısıdır ey **Meryem**? (Volkan Odabaş, Tanrı Lidas'ın Oğlu)

dalına yürüyen sıcak kan gibi
sussun ağızım, çağım satılsın
pir sultan'ın insan pazarında (Volkan Odabaş, Uzak Su'ya)

Teni cana sun ey **hüseyin!**
Can olmak için sudan da geçtin

.....
Ölüm ıssız bir yazıydı kerbela'da
Ali'nin adından nasıl silindin?

Turkish Studies

Yolu da yitermiş kumun
Varın **yezid**'e sorun (Volkan Odabaş, Çöl ve Kerbela Gazeli)

Yekta Aydın da Volkan Odabaş gibi *Hz. Muhammed*, *Hz. Ali* ve *Zülfikar*'ı okuyucularına unutturmama eğilimindedir. Benzeri duruma Avni Kaysal ve Şevki Kaysal'da da rastlarız.

Düldülü hazırlayıp hak **Muhammed** yolunda
Zülfikarı kuşanıp **Ali** mi olacağım (Yekta Aydın, Olacağım)

Yükledim kervana postu halıyı
Rehber ettim **Mumammed**'i **Ali**'yi (Avni Kaysal, Geri Gel Ömür)

Yenilmez pehlivan idin
Damadıydın **Muhammedinen**
Aliyyül Murtaza adın
Allahın arslanı **Ali** (Şevki Kaysal, Ali)

Dursun Ali Akınat *Hacı Bayram-ı Veli* ve *Mevlana* ile *Hasan* ve *Hüseyin*'i aynı dizelerde buluşturur. Âhiliğin kurucusu *Kırşehirli Âhi Evran*'a kucak açar. *Hıdır Nebi* yaylasına gönderme yaparak *Hızır*'ı, *İlyas*'ı ve *Ali Haydar*'ı hatırlatır.

Gel hey gönül dergâha bir varalım
Mevlâna ne yanda **Veli** ne yanda
Hasan ile **Hüseyin**'i soralım
Kerbelâ ne yanda yolu ne yanda (Dursun Ali Akınat, Kerbelâ)

Canım cehennem narında
Bugün de yanar yarın da
Ahi Evran diyarında
Dilek tuttum senin için (Dursun Ali Akınat, Senin İçin)

Çıkılır mı **Hıdır Nebi**
Zindanlar kendi kendine
Yıkılır mı **Hıdır Nebi**

Yitirdin üç kafadarı
İlyası **Ali Haydar**ı
Mayın tarlasına darı (Dursun Ali Akınat, Hıdır Nebi)

İzzet Hazinedar, *Hz. İbrahim* ve *Nemrud* göndermeleriyle *Hz. İbrahim*'in ateşe atılmasına telmih yapar.

Yakmadın **İbrahim**'i çün kudretin izhâr için
Nâr-ı Nemrûd'u muhavvel eyleyip gülşen eden (İzzet Hazinedâr, Gazel)

Özcan Ünlü de *Molla Ârif Efendi*'ye gönderme yapar.

Turkish Studies

Yıldız ağacında sır. Kalpte duâ. Merhâmet.
Bekler tılsım elinde **Molla Ârif Efendi**... (Özcan Ünlü, Hüzn ü Aşk)

Hafize Hanaylı *Ebu Eyyûb Halid bin Zeyd* veya *Ebu Eyyûb El-ensari* olarak bilinen peygamberimizin sâhâbelerinden muhterem şahsa gönderme yapar.

Kendimden büyük hayaller kuran sen de,
Gerçekleşmesini beklerken **Eyüp Sultan**'da,
Umutlarımın altında kaldım İstanbul! (Hafize Hanaylı, Hatırlasana!)

f. Şairin Yakın Çevresindeki İsimlerden Oluşmuş Göstergeler:

Şairin günlük hayatının bir parçası olarak yaşadığı yöre veya yakın dost, aile ve arkadaş çevresiyle ilgili olarak zikrettiği isimler de kültürler arası öğrenmenin birer parçasıdır. Ünal Yıldırım'ın hocası *Selahattin Kayahan*'a, yörenin el sanatları emektarı *İhsan Gürdal*'a yapmış olduğu göndermeler de yine bu türdendir.

Cebir geometri kitap gibiyim
Tebeşirli kalem defter kiriyim
Ünlü **Selahattin Kayahan** hocam
Ben onun dersini seven biriyim. (Ünal Yıldırım, Turfanda Yıllarım)

Şehir sahilinde kordon boyuna
Bu cennet diyarda dursam boyuna
İhsan Gürdal çalsa kalsam oyunu
Hevesim coşkudur sılam Ordu'ya. (Ünal Yıldırım, Diyara Selam)

ELSAN'a vermiştir sosyal bir emek
Sanatsız, kültürsüz olmuyor demek
Sofrada gayesi haramsız yemek
Selamım söz olsun, **İhsan GÜRDAL**'a. (Ünal Yıldırım, İhsan Gürdal'a)

Ünal Yıldırım'ın şiirinde yer verdiği *Şeyh İdris Erenler* Piraziz'e bağlı Gökçeali köyünde türbesi bulunan bir evliyadır.

Yaylası ceniği, hatır soranlar
Ne candan insanlar burda duranlar
Ruhun şad olsun, **Şeyh İdris Erenler**
Bozat'da, dostlara gidesim gelir. (Ünal Yıldırım, Bozat Vadisi)

Ordu'nun tanınmışları arasında yer alan *Vonalı Celâl* de Avni İşbakan'ın mısralarında hak ettiği yeri alır.

İŞBAKAN'ım Ramazan köylüyüm,
Biliniz ki yazdık sizi kalbimize.
Vonalı Celâl'de dostlarla sözlüyüm.
Her zaman bekleriz Mertek Tepemize. (Avni İşbakan, Gönül Dostuma)

Turkish Studies

Sahilde sıralanmış piknikler,
Vonahı Celal'den sor beni. (Avni İşbakan, Sor Beni)

Ünal Yıldırım gibi Dursun Ali Akınet de yöresindeki tanınmış simaları şiirine konuk eder. *Hekimoğlu, Soytaroğlu, Halil İbrahim, Hamuş gelin, Çakır Emine, Hamza Pehlivan, Seyis Ana, Abuzer Efendi, Badigard Emin, Romen Kızı, Tamama, Kamber Ağa, Rezvan Bey, Kademoğlu, Şah Züver, Gül Hatun, Kıyan köylü Hızır Usta, Sakine Kadın, Bekiro, Mevlüt Dayı, Şahan Beg* bunlar arasında sıralanabilir.

Candarmalar elli gelir yüz gelir
Gedemen'de uzun bayır düz gelir
Dur Alanlı **Hekimoğlu** vız gelir
Teslim ol Alanlı kurtulamazsın (Dursun Ali Akınet, Alanlı Osman)

Dağda kızıl ot biter
İçinde keklik öter
Soytar oğlundan beter
Uslan **Halil İbrahim** (Dursun Ali Akınet, Halil İbrahim)

Ah birkaç kelime söylese dilim
Çoban yıldızısın ey **hamuş gelin**
Solmasın elinde son kalan gülün (Gülay Abu, Hamuş Gelin)

Emine **Çakır Emine**
Gözlerin akir Emine
Seni kim yakir Emine
Mehirin ödenmeyecek (Dursun Ali Akınet, Peymane)

Nam er meydanında yürür
Ha babam **Hamza Pehlivan**
Bilen keyfini sürdürür
Ha babam Hamza Pehlivan (Dursun Ali Akınet, Künde)

Saraçhane mekân olmaz
Seyis Ana Seyis Ana
Çadırın barakan olmaz
Seyis Ana Seyis Ana (Dursun Ali Akınet, Seyis Ana)

Vekil işini unuttu
Sendika dilini yuttu
ABD masalı tuttu
Bittim **Abuzer efendi** (Dursun Ali Akınet, Abuzer Efendi)

Kaşları kalın
Ap açık alın
Kaba sakalın
Badigard Emin (Dursun Ali Akınet, Badigard Emin)

Turkish Studies

Fırtınaya pusuya yatar sinsice
 İnsafı yok aman vermez esince
 Donarak can vermek kolay mı sence
 Melekler şahidindir **İnce Mehmet** (Dursun Ali Akınet, Bir İnce Mehmet)

Romen kızı kapatma
 Aç düğmeni kapatma
 Oynaş moynaş dediysem
 Uçkurun çözüp atma (Dursun Ali Akınet, Oynaşma)

Lanet yağdı doğduğun gün
 Sümela ağlıyor üzgün
 Musibetler dolu dizgin
 Nasıl gelir gör **Tamama** (Dursun Ali Akınet, Tamama)

Eşkuya indi sokağa
 Sığmayınca koca dağa
 Bir yanda beyin uşağı
 Bir yanda da **Kamber Ağa** (Dursun Ali Akınet, Kamber Ağa)

Rezvan beyin konağında
 Kör kurşun sağanağında
 Kan izleri yanağında
 Güme giden **Kademoğlu**

Göverin dağlar göverin
 Düğünü var **Şah Züver**'in
 Hükümete haber verin
 Güme giden Kademoğlu (Dursun Ali Akınet, Kademoğlu)

Göv kestane üçer beşer
 Şahsen ırmağına düşer
Gül Hatun'un yolu şaşar
 Sürüm sürüm sürünüyor (Dursun Ali Akınet, Göv Kestane)

Kıyan köylü Hızır usta
 Ekmeğini taştan çıkart
 Emeğin kendi mapusta
 Adaleti baştan çıkart (Dursun Ali Akınet, Ya Hızır)

Isıtma mı tuttu seni
 Ecel mi uyuttu seni
 Yavuklun unuttu seni
 Gördün mü **Sakine kadın** (Dursun Ali Akınet, Sakine Kadın)

Atı satan mı Bekiro
 Tayı katan mı Bekiro
 Teze bi oynaşın varmış
 Beni atan mı **Bekiro** (Dursun Ali Akınet, Bekiro)

Turkish Studies

Deli emir dayı öldü
Delilik mevlüde kaldı
Mevlütte mirası aldı
Zaten deli **mevlüt dayı** (Şevki Kaysal, Mevlüt Dayı)

Selman'dan görünür beş konak damı
Gözükara **Şahan Beg**'in adamı
Bilmem nedir aşkın yolu yordamı
Eylen suna boylum gurbanın olam (Dursun Ali Akınet, Şahan Beg'e)

g. Festival ve Şenlik Adlarından Oluşmuş Göstergeler:

Amerikan Sinema Bilimleri ve Sanat Akademisi tarafından sinema dalında verilen *Oskar* ile edebiyat alanında verilen *Nobel* edebiyat ödülünün yanı sıra bölgesel olarak Rize yöresinde düzenlenen *Vertevor Şenliği* şairlerin mısralarına girmeyi başaran özel isimlerdir.

Ne **Oskar** istedik, ne **Nobel**'e aday,
Batıl âleminde insan değiliz kobay,
Allahım karanlık kalplere yerleştir dolunay,
Gönülden mum gibi eriyor farkında değil.(İzzet Pıçak, Farkında Değil)

Güzel ülkemizin denizi ovası
Dağlarda balığı ızgara tavası
Yaylanın gizemi suyuyla havası
Vertevor Şenliği ağustos'u görün (Ünal Yıldırım, Çamlıhemşin)

h. Çeşitli Kurum ve Kuruluş Adlarından Oluşmuş Göstergeler:

Ordulu şairlerin şiirlerinde *Avrupa Birliği* (AB), *Uluslararası Para Fonu* (İMF), *Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı* (NATO), *Birleşmiş Milletler* gibi uluslararası kuruluş isim ve kısaltmalarının yer alması onların dünyada olup bitenlerden haberdar olduklarının en önemli göstergesidir.

Ülkede vatandaş halı, çulcusu
Ayrım yapmadan sağcısı solcusu
Avrupa Birliği yolun yolcusu
Dört köşe bir hayat yakışır bize (Ünal Yıldırım, Geometrik Hayat)

AB öğretir sana bilek öpmeyi
Sen öpmek istersin atar tekmeyi
Kolay yedirir mi helâl ekmeği
Dünya zalime mi ait efendim

Şu **İMF** tutmuş suyun gözünü
Hem içer hemi de yıkar yüzünü
İstersen dinleme patron sözünü
Dünya zalime mi ait efendim (Ünal Yıldırım, Dünya Zalimi)

İMF para fon seni fişliyor,
Dövizle endeksleyip öyle şişiyor,
Baksana Marka, Dolara, nasıl kişniyor.
Nasıl met edeyim param ben seni.. (Ozan Baba, Nasıl Met Edeyim, Param Ben Seni)

Sırbalar ateşkestim diyor durmuyor
Nato vuracağım diyor vurmuyor
Birleşmiş Milletler her ne hikmetse
Burada ne oluyor diyor sormuyor

Haksızlık ettiler kandan bıkmadan
Uslu durmadılar yakıp yıkmadan

Bizler biliriz ki Bosna Hersek’li
Toprağını vermez canı çıkmadan. (Ünal Yıldırım, Bosna Hersek)

Ordulu şairler, *İl Köy Hizmetleri*, *Türkiye Elektrik Kurumu (TEK)*, *Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ)*, *Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (FİSKOBİRLİK)* gibi ülkemizi ilgilendiren önemli kurumların yanı sıra yerel olarak *Güzel Ordu İlkokulu* ile *ELSAN*’a mısralarında yer vermişlerdir.

İl köy hizmetleri tüm köy yoluna
Belediye kendi şehir yoluna
Ankaralı devlet kara yoluna
Hizmeti olanlar girsin koluma. (Ünal Yıldırım, Herkes Yoluna)

Türkiye Elektrik Kurumu bu **TEK**’tir
Vergisine zamma vatandaş ürkektir
Belli ki TEK gözü kara bir erkektir
TEK misin çift misin sen elektrik misin. (Ünal Yıldırım, TEK Misin Çift Mi?)

Dizel motor ceryan yapar bayrak takar
Tedaşın yerine belediye bakar
Köylü efendidir gaz lambası yakar
Elektrik şehirde maziyi bilirim. (Ünal Yıldırım, Maziyi Bilirim)

Müstahsil ortaktır cüzdan elinde
Şikâyeti bitmez tatlı dilinde
Toprağında sanki yaban ilinde
Fiskobirlik kimin vekil efendim (Ünal Yıldırım, Potak Fındık)

Güzelordu ilkokulu bahçesi
İyi bilir hüznünü
Maçlara alınmak için
Bekleyen çocukların. (Gökhan Akçiçek, Yedek Kulübesi)

ELSAN’a vermiştir sosyal bir emek
Sanatsız, kültürsüz olmuyor demek

Sofrada gayesi haramsız yemek
Selamım söz olsun, İhsan GÜRDAL'a. (Ünal Yıldırım, İhsan Gürdal'a)

1. Boy ve Millet İsimlerinden Oluşmuş Göstergeler:

Şairlerin mısralarında *Çerkez*, *Ermeni*, *Helen*, *Hırvat*, *Sırp* ve *Türk*'ün yanı sıra *Kırımli* ve *Osmanlı* gibi millet isimleri yer alır.

Ve burada kara toprak ve günüşiği **Türk**,
Burada hayat **Türk**, tarihin sızlayan kemiklerinden
Günlerin dilinin böyle konuşmasına
Ve akim sonsuza açılan yelkenlerinin dokumasına kadar. (Azer Yaran, Burada Günüşiği Türk)

Göğsüme yasladım üç tele vurdum
Aktı gün tadı pus tadı,
Sazım **Türk** gönlümün özge pusatı
Sazım yağı eline geçmeyeceksin
Arzın gömüsünü sökse **Çingiz**
Yağı yargısına düşmeyeceksin (Azer Yaran, Hüzün)

Ben **Afrikalı** bir çocuk
Milyonlarca çocuktan biri
Nasıl olamemişim doğarken
Ama sanki ölü biriyim
Aç, çıplak yaşarken (Vedat Güler, Afrikalı Çocuk)

Şafaktan bir güneş doğdu zaferle
Padişahın yoktur artık önemi
Samsun'a çıkmakla Mustafa Kemal
Osmanlı tarihi bitti dönemi. (Ünal Yıldırım, 23 Nisan)

Dokuz yüz yirmi üç zafer yıldır
Yirmi dokuz Ekim bir büyük bayram
Türk'e Cumhuriyet ilan edildi
Milletçe mutluyuz oluruz hayran. (Ünal Yıldırım, 29 Ekim)

Sırblar ateşkestim diyor durmuyor
Nato vuracağım diyor vurmuyor
Birleşmiş Milletler her ne hikmetse
Burada ne oluyor diyor sormuyor (Ünal Yıldırım, Bosna Hersek)

Bir koku gelir
Bosna şehitlerimin cesetlerinden
HİSSEDERİM...
Her zerresi islâm, her pıhtısı asâlet...
Öyle bir ceset ki **Sırp**'ı, **Hırvat**'ı deli eder,
Beni Türk. (Neslihan Yaşar, Akşamlardaki Güneşim)

Turkish Studies

Ovalar aşırp dağlar delen,
Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen,
Ne **Ermenidir**, ne de **Helen**,
Danişmendler şehri Niksar (Avni İşbakan, Niksar)

Alay eden **Çerkez** güzelliğin
Gülümseyen gözlerinde
Sisli bir geceyi
Beyaz yüzlü bir sabaha taşıyordu (Şinasi Tepe, Çerkez Güzeli)

Asılmış **Kırım**lılar acı acı bakıyorlar,
Hiçbirini tanımıyorum, utanıyorum.
Cezayir'de Hasan vuruluyor,

Toz toprak içine kanlı düşüyor,
Amman'da bir yığın başsız ölü... (Mehmed Çavuşoğlu, Bu Şarkılar)

Her tarafın dađlarla çevrili,
Beyaz badanalı evleri,
Çerkezlerin kaberte dili,
İnsanlar neşeli mi neşeli. (Avni İşbakan, İlk Köy)

i. Mitolojik İsimlerden Oluşmuş Göstergeler:

Ordulu şairlerden Volkan Odabaş'ın şiirlerinde mitolojik özel isimlere sıkça rastlamak mümkündür. *Lidas, İyonya, İkaros, Kleopatra, Medeia, İlika, Lidos harmanı* bunlar arasında sıralanabilir.

Buyurgan bir derviş eğilir önünde manastırın

Sorar **Lidas**:

- İnsan kimin tanrısıdır ey Meryem? (Volkan Odabaş, Tanrı Lidas'ın Oğlu)

bir orman büyütürken bizi
aşağı **İyonya**'da (Volkan Odabaş, Aşk'a Hiçleme)

Ve yalnız sana **İkaros**
ve yalnız sana
inandım bir
bağışla
yan (Volkan Odabaş, İkaros'un Söylediđidir)

...

sssssssssssss... sızıverdim odasına; baş ucunda vaşaklar, kediler,
sürüngen sepetleri... sanki ter basmış da yelpazeler, sanki okurmuş
gibi kil tabletleri, tropikal çöller vahalar gibi... bir sütundan diđerine;
ten ve temas; aşk ve giz! ah, çılgın **Cleopatra**! Ordularımız çekildi,
kuşatıldı kaleleriniz... (İlyas Tunç, Kobra ve Kleopatra)

bakır rengi gün kanatıp yemiş dallarını, indiğinde
kasıklara, serdi yason uçan kaz pöstekisini **medeia**'nın

Turkish Studies

altına; şehvetin doludizgin taylorı defne koruluğunda,
tiyhys'in küreklik zeytin ağacı aradığı yarımada

...

Son dülger de gitti gider, ah **ilika** bize kentlerin
Yaşanmışlığından, sevilerin yüreğe yazılmışlığından

Söz edecek kimse yok artık. (Şinasi Tepe, Mor Çakıl Taşları

Denizi)

Bir bir devriliyor artık
Bağrına yaslandığımız tüm rüyalar
Alıp verdiğimiz ağır hüznün kokusu
Ve ıssız sokaklarda paçalarımıza bulaşan
Tedirginlik prangalarımız
Yüzüm bir **lidos harmanı** (Mürsel Sönmez, Büyüt Çocuk Ellerini)

j. Gezegen ve Galaksi İsimlerinden Oluşmuş Göstergeler:

Ordulu şairlerin şiirlerinde sık olmamakla birlikte gezegen ve galaksi isimlerine de rastlanır. *Zühal, Merih, Venüs* ve *Samanyolu* bunlar arasındadır.

Sana ve milletine bu koca dünya çok dar
Zaptet ATAM **Zühali Merihi** ve fezayı (Abdülvahap Bilgin, Atatürk'e)

Pasifik kokan yastıkları
Samanyolu yastıkları
Sevgiden yarılmış yastıkları
Acıyla taranmış yastıkları (İrfan Yıldız Beşlioğlu, Yastıkları Havalandırıyor Kadın)

Venüs'ün göz kırpan yeri
İlim yeri irfan yeri
Alev yansıyan tan yeri
Nasıl yanar gelin görün (Dursun Ali Akın, Mihenk Taşı)

Sonuç

Ordulu şairlerimiz yaşadıkları coğrafyaya, en önemlisi yaşadıkları ülkeye bağlı bir yapı sergilemektedirler. Öyle ki yaşadıkları toprakları yer isimleri, şahıs isimleri vb.leri aracılığıyla sahiplenirler, bütünleşirler, yöresel değerlerin yanında millî değerlere de sahip çıkarlar ve uluslar arası değerlerle bütünleşirler.

Ordulu şairlerden Dursun Ali Akın yaşadığı coğrafyaya ait yerel kültürü ulusal kültür ile başarılı bir şekilde harmanlama ve ulusal kültürden uluslar arası kültüre başarılı bir açılımla dikkati çeker. Şair hem kendi yöresinde, hem ülkesinde hem de uluslar arası alanda dünyada olup bitenden haberdardır. Yerel kültürün içerisine sıkışıp kalmamış, yaşadığı coğrafyayla bütünleşmiş geniş gözlem gücüyle kültürler arası öğrenmeye katkıda bulunmuş, sözcüklerle âdeta yaşadığı coğrafyanın haritasını çizmiştir. Şair, yaşadığı bölgeye ait yöresel kültürü örnekleme yönünden son derece başarılıdır.

Halk şiiri geleneğinden beslenen Dursun Ali Akın'ı yine halk şiiri geleneğini devam ettiren Ünal Yıldırım'ın takip ettiği görülür. Dursun Ali Akın gibi Ünal Yıldırım da yaşadığı

coğrafya ile barışık, gelenek ve göreneklerine bağlı, yerel kültüre aşırı bağlı bir şairdir. *Gizemli Topraklar*, *Ordu'ya Davet* gibi şiirleri yöresel kültürü başarıyla örnekler. Şair, şiirlerinde yerel kültürün yanında ulusal kültürümüzden de beslenmeyi ihmal etmez, *Türkiye*, *Ülkem Türkiye*, *Türkiye'de Bölgelerim*, *Türkiye'de Bölge İlleri*, *Memleket İlleri* adlı şiirleri ulusal kültürü örnekleme açısından oldukça önemlidir.

Her iki şairin de yine ortak bir özellik olarak ülke sınırları dışına genellikle güncel, politik ve siyasi söylemlerle çıktıkları görülür. Bu bazen isyan, bazen kafa tutma, bazen eleştiri, bazen meseleye dikkat çekme veya serzenişte bulunma şeklindedir.

Yerel kültürü örnekleme yönünden emekli öğretmen Avni İşbakan da önemli bir şairdir. Şairin *Seviyorum*, *Ramazan Köyü*, *Perşembe'ye Aştığım*, *Çaka Plajı*, *Perşembe'den Yason'a*, *Sor Beni*, *Nostalji* gibi şiirleri yerel kültürü örnekleme yönünden oldukça başarılıdır. İzzet Pıçak'ın *Can Aybastı* adlı şiiri de bunlar arasında sıralanabilir.

Ordulu şairlerden yaşlı kuşağa mensup şairlerin genellikle geleneksel kültürü başarılı bir şekilde örnekledikleri, yerel ve ulusal değerlere gerekli önemi verdikleri görülür. Ağırlık yerel kültürden yanadır. Özellikle halk şiiri geleneğine önem veren şairlerde bu belirgin bir özellik olarak öne çıkar. Serbest şiir geleneğine mensup yeni ve genç kuşak şairlerde ise yerel kültürün çoğunlukla ihmal edildiği, hatta gözardı edildiği görülür. Genç kuşak şairlerde ve bazı şairlerde ağırlık daha çok bireysel konulardadır.

Şairin hayal gücü, ilgi, eğitim düzeyi vb.lerine bağlı olarak şiirin dokusunun belirlendiği görülür. Örneğin Dursun Ali Akın, Ünal Yıldırım gibi şairlerde İstanbul'un semtleriyle, kültürel ve turizm değerleriyle, tarihiyle ön plana çıktığı görülür. Bunda şüphesiz İstanbul'un Anadolu'nun dört bir yanından göç almasının da etkisi vardır. Şairler, şiirlerinde âdeta bir İstanbul haritası çizerler. Ünal Yıldırım'ın *Canım İstanbul*, *Gezdim Boğaziçi'ni*, *Çamlıca Tepesi* adlı şiirleri bunlar arasındadır. İstanbul'u Ankara izler. Diğer şehirler ise Türkiye haritasını veya kültür haritasını tamamlamak için yeri geldiğinde zikredilir. Nakış nakış kendi coğrafyasını işleyen Ordulu şairler kendi il sınırlarının dışındaki coğrafyadan haberdar oldukları gibi ülke sınırları dışındaki olup bitenden de haberdardır. Şiirlerinde dışa dönük bir yapı sergilerler.

Kültürler arası öğrenme ve şiir arasındaki ilişkide en önemli husus şiirin bir tarih, coğrafya, siyaset kitabı vb. olmadığı, şairin söylemek istediklerini estetik ve sanatlı bir üslûpla dile getirmesi gereğidir. Bu nedenle ne kadar mahallîleşme, ne kadar yöresel değer, ne kadar ulusal değer, ne kadar uluslararası değer ve ne kadar didaktizm soruları kültürler arası öğrenmede önemlidir. Kaldı ki kültürler arası öğrenme aynı zamanda siyasi bir terimdir. Yönünü ve rengini şairin tercihleri belirler.

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan (1995). **Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları, Ankara.
- İŞBAKAN, Avni, Hasan Basri İşbakan, Aydın İşbakan (2011). **Gönül Çağlayanından Üç Damla**, İstanbul.
- İŞBAKAN, Avni (2004). **Haydar'dan Ramazan'a, Ordu'da Bir Köy**, Editör: Bahaeddin Yedi yıldız, Ankara.
- KAYSAL, Avni (2011). **Leyli Vakti**, Kora Yayınları, İstanbul.
- AKINET, Dursun Ali (2003). **Suyun Gözü**, Kora Yayınları, İstanbul.
- AKINET, Dursun Ali (2011). **Şimal Esintileri**, Belge Yayınları, İstanbul.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/4, Fall, 2012

- HAZİNEDAR, Fatin (2000). **Aşk-ı Salacak**, Çınar Yayınları, İstanbul.
- AKÇİÇEK, Gökhan (2008). **Denizlere Söylenen Şarkı**, İstanbul.
- AKÇİÇEK, Gökhan (2005). **İnce Hüzünler Senfonisi**, İstanbul.
- AKÇİÇEK, Gökhan (2008). **Ordulu Şairler Antolojisi**, İstanbul.
- DOĞAN, Günay (2003). **Metin Bilgisi**, Multilingual Yayınları, İstanbul.
- YILDIZ, İrfan (2009). **Meryem Ana Sessizliği**, Mühür Kitaplığı, İstanbul.
- YILDIZ, İrfan (2011). **Modern Ordu Şairleri**, Serüven Yayınları, Ordu.
- ÖNAL, Mehmet (2010). **Edebiyat ve İletişim**, Özbay Ofset Matbaacılık, Ankara.
- YİĞİT, Muhammet (2009). **Kelebekler Kafeste Yaşamaz**, İstanbul.
- ÖRNEK, Sedat Veyis (1973). **Budunbilim Terimleri Sözlüğü**, Ankara.
- GÜRLER, Rüstem (2009). **Bir Kalp Atışı Fatsa**, Erol Ofset Matbaacılık, Samsun.
- OKUMUŞ, Salih (2010). **Cumhuriyet Dönemi Ordulu Şairler Antolojisi**, Serüven Yayınları, Ordu.
- SONYAZ BİLDİRİSİ, ORDU BELEDİYESİ ŞİİR ETKİNLİĞİ SEÇKİSİ** (2008). Ordu.
- KAYSAL, Şevki (2012). **Geri Gel Ömür**, Zinde/Adımlar Yayınevi, İstanbul.
- YILDIRIM, Ünal (2011). **Kafdağı'nın Gülleri**, Serüven Yayınları, Samsun.
- YILDIRIM, Ünal (2006). **Peri Çarşısı**, Ordu.
- YILDIRIM, Ünal (2005). **Sabaha Karşı**, Ordu.
- YILDIRIM, Ünal (2008). **Var mı Sevda Üstüne**, İstanbul.
- ODABAŞ, Volkan (2010). **Gül Taştan Ağır**, Artshop Yayınları, İstanbul.
- ODABAŞ, Volkan (2012). **Sözcüklerin Sonsuz Yası**, Mühür Kitaplığı, İstanbul.